Datum 2018-11-23
Diarienummer RS170610

BREDBANDSFORUM

BÄSTA LIVSPLATSEN
Region Halland

Bortfallsutredning - fiberanslutning

EN RAPPORT FRÅN REGION HALLAND

Sammanfattning

Region Halland och Bredbandsforums kansli har genomfört en utredning om varför fastighetsägare väljer att tacka ja eller nej till erbjudande om fiberanslutning. Syftet är att få mer kunskap om vad som styr valet av det ena eller andra alternativet. Utredningen genomfördes i tre delar som tidsmässigt följde efter varandra.

Del 1 består av en kvantitativ undersökning av 5 201 fastighetsägare i Halland som fått ett erbjudande om fiberanslutning av IP Only. Dessa undersöktes med avseende på kön, ålder, utbildning, inkomst, hushållstyp samt om fastigheten är belägen i eller utanför tätort. SCB levererade statistiken i december 2017.

Del 2 består av telefonintervjuer utförda av Enkätfabriken AB i april och maj 2018. Totalt 745 fastighetsägare svarade på enkätfrågorna, varav 346 stycken valt att tacka nej, 302 st. valt att tacka ja till erbjudandet från IP Only och 97 st. hade valt att tacka ja till annan leverantör.

Del 3 består i en enkät till 26 mäklare i Halland för att närmare undersöka om och i så fall hur fiberanslutning påverkar priset vid försäljning av bostäder. Sju svar inkom.

5 201 fastighetsägare ingick i urvalet i del 1: 2 213 kvinnor (42,5%) och 2 988 män (57,5%). Utländska ägare och fastigheter utanför länsgränsen sorterades bort. 4 596 stycken fastigheter (88,4%) ligger utanför tätort och således 605 stycken i tätort (11,6%). Fastigheterna är spridda över länet men tonvikten ligger i kommunerna Hylte, Falkenberg och Laholm. 61,4%, alltså knappt två tredjedelar av fastighetsägarna, (3 193 st) har tackat ja och 38,6% (2008 st.) har tackat nej.

En överväldigande majoritet av fastigheterna i urvalet innehåller ett friliggande småhus; 4 830 stycken (92%). Det kan vara både permanentbebodda hus och fritidshus. 95 procent av jasvaren och 86% av nejsvaren äger ett småhus. Ett försumbart antal fastigheter utgörs av flerfamiljshus (1 st), industrifastigheter (20 st) eller med en samhällsfunktion (9 st).

I tätort ingår totalt 605 fastigheter i urvalet. 341 stycken av fastigheterna (56%) ägs av män och 264 stycken av kvinnor (44%). 51 procent av fastighetsägarna (307 st) har tackat nej och 49 procent har tackat ja (298 st). Ja- och nejsvaren fördelar sig jämt mellan och inom könen. Nejsvaren är fler än jasvaren även om det är en knapp övervikt.

Utanför tätort ingår totalt 4 596 fastigheter i urvalet. 4 332 stycken används för bostadsändamål. 58 procent av fastigheterna ägs av män och 42 procent av kvinnor. Totalt har 2 895 fastighetsägare tackat ja (63%) och 1 701 tackat nej (37%). 63 procent av både män och kvinnor har tackat ja och således har 37 procent tackat nej. Andelen jasvar utanför tätort är högre än i tätort. Det skiljer cirka 13 procentenheter.

Ägare till fritidshus tackar nej i högre utsträckning än ägare till permanentbebodda hus. Sett till samtliga fastigheter i urvalet tackar 64 procent av ägarna till permanentbebodda fastigheter ja medan 45 procent av fritidshusägarna tackar ja.

I tätort är de manliga jasvar i genomsnitt två år yngre än nejsvaren och två år äldre än de kvinnliga jasvaren. Snittåldern på nejsvar är således 2-4 år högre än

jasvarens. I åldrarna över 55 år är nejsvaren antalsmässigt fler än jasvaren bland männen. Bland kvinnor i åldrarna 45-54 samt över 65 år tackar fler nej än ja. I åldrarna 25 – 34 år är det en knapp övervikt för nejsvaren.

Utanför tätort finns en övervikt jasvar hos män i alla åldrar utom bland de allra yngsta (under 25 år) och de allra äldsta (över 85 år). Bland kvinnor är nejsvaren antalsmässigt fler i åldrarna över 75 år. Det skiljer som mest tre år mellan samma kategori i och utanför tätort (ex kvinnliga nejsvar i tätort och kvinnliga nejsvar utanför tätort). Nejsvaren utanför tätort är i genomsnitt 4-5 år äldre än jasvaren. Nejsvaren i tätort är i genomsnitt 2-4 år äldre än jasvaren i tätort.

Största skillnaden i inkomst mellan ja- och nejsvar finns bland kvinnor i tätort. Nejsvarare tjänar i genomsnitt 229 000 kr/år och jasvarare tjänar i genomsnitt 333 000 kr/år. En skillnad på 104 000 kr/år. Män har högre medelinkomst än kvinnor både i och utanför tätort. De flesta fastighetsägare, både ja- och nejsägare, tjänade mellan 200 000 och 500 000 kr år 2015. Nejsvararna är förhållandevis fler i inkomstskiktet under 200 000 kr/år. Största andelen nejsvar finns bland kvinnor i tätort med låg inkomst. Det är andelsmässigt fler kvinnor i de lägre inkomstskikten. Det är också fler kvinnliga nejsvar än jasvar bland de som har lägre inkomst.

I tätort har 22,6 procent förgymnasial utbildning, 47,2 procent har gymnasieutbildning och 29,2 procent har eftergymnasial utbildning. Utanför tätort har 22,6 procent förgymnasial utbildning, 46,8 procent har gymnasieutbildning och 29,2 procent har eftergymnasial utbildning. Det skiljer cirka 20 procentenheter mellan jasägare med förgymnasial och gymnasial utbildning i tätort och utanför tätort. Vid en jämförelse mellan samtliga fastighetsägare i och utanför tätort är det en högre andel jasvar utanför tätort än i tätort.

Resultatet av telefonintervjuerna ger en tydligare bild av skälen till att tacka ja eller nej. Till stor del beror det på den ekonomiska sidan av saken. Om fastighetsägaren tror att huset kommer att stiga i värde tackar man ja, tror man inte det tackar man nej. Det är alltså inte den disponibla inkomsten som är avgörande. Jasvarare anger att fiber är framtidens teknik och att det är snabbt och pålitligt. Nejsvarare anser helt enkelt att de inte behöver fiberanslutning och att det är för dyrt.

En annan viktig slutsats rör det sätt på vilket underlag fastighetsägaren grundar sitt beslut. Information, saklig, korrekt och begriplig, är A och O för ett rationellt beslut. Olika kategorier fastighetsägare har olika bevekelsegrunder och lägger därför olika vikt vid olika delar av informationen. Flera olika kanaler behöver användas för att nå ut och informationen behöver ges i flera omgångar.

Många av framtidens välfärdstjänster kommer att erbjudas via bredband och målgruppen är till stor del äldre. Det är de som tackar nej i högre utsträckning.

Mäklarundersökningen visar att alla kundkategorier frågar om bredband finns i byggnaden med en viss övervikt för yngre köpare. Det förutsätts att fiber finns i byggnader i tätort. Det går inte att ange i kronor hur mycket en fiberanslutning är värd. Däremot är det en klar nackdel om fiber inte finns.

Följande förslag till åtgärder bör innebära att fler fastighetsägare väljer att tacka ja:

1) Erbjud att lösa ett behov istället för att sälja fiberanslutning
2) Målgruppsanpassa informationen
3) Använd olika kanaler för att informera och gör det flera gånger
4) Beskriv framtidens välfärdstjänster i den mån det går
5) Beskriv även framtidens kommersiella tjänster

Inledning

Det finns behov av att bättre förstå skälen till varför fastighetsägare väljer att tacka ja eller nej till ett erbjudande om fiberanslutning. Regeringen har som vision *ett helt uppkopplat Sverige* och som mål att i princip alla invånare i Sverige ska kunna vara ansluten till bredband med hög kapacitet 2025. Redan år 2020 är målet att *95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit.* En studie har därför genomförts för att öka kunskapen om motiven för att välja ja eller nej till ett erbjudande om fiber. Urvalet i undersökningen består av 5 201 fastighetsägare i Halland.

För Bredbandsforums kansli är utredningen att betrakta som en del av arbete med samverkanslösningar för bredbandsutbyggnad på landsbygd. För Region Halland handlar det primärt om att skapa förståelse hos länets samtliga aktörer, hur den utbyggnad som pågår i regionen, kan bli så framgångsrik som möjligt.

Bakgrund

Bredbandsutbyggnaden har intensifierats i Sverige under de senaste åren. Flera aktörer är nu aktiva lokalt, regionalt och nationellt och installerar fiberanslutning i såväl flerfamiljshus, permanentbebodda småhus, fritidshus som näringsfastigheter. Konkurrensen har gjort att även landsbygden blivit intressant för byggnation, områden med lägre befolkningstäthet och längre grävsträckor. Denna utveckling innebär ett paradigmskifte och ger befolkningen en unik möjlighet att kunna få framtidssäkert bredband inom överskådlig tid.

Regeringens bredbandsstrategi har som målsättning att hela Sverige ska vara uppkopplat. Ur detta perspektiv är det därför mycket oroande att fastighetsägare väljer att inte acceptera ett erbjudande om uppkoppling. Chansen att få fiber indraget med hjälp av marknadskrafterna till ett relativt lågt pris kommer kanske aldrig tillbaka utan anslutning av en fastighet i efterhand får ske helt på fastighetsägarens eget initiativ och bekostnad, dessutom till en betydligt högre kostnad än den som erbjuds initialt. När digitaliserade samhällstjänster ska erbjudas på bred front är det naturligtvis en nackdel om det saknas fiberanslutning i vissa byggnader.

Syfte och mål

För att samhällsnyttan med fiberutbyggnad ska kunna utnyttjas till fullo är det viktigt att i princip 100 procent av hushållen kan nås via snabbt och tillförlitligt bredband. Eftersom det är marknadskrafterna som ska sköta utbyggnaden finns det ingen enskild aktör som tar eller kan ta ett direkt ansvar för att regeringens mål nås. Erfarenheten hittills är att upp till 40 procent avstår från anslutning i vissa områden i Halland. Detta ger upphov till en rad följdfrågor om fiberutbyggnadens användbarhet ur ett samhällsperspektiv. För att öka anslutningsgraden behöver kunskapen öka om skälen till att välja att ansluta sig eller tacka nej.

Syftet med bortfallsutredningen har varit att bättre kunna förstå varför användare väljer att tacka ja eller nej till ett erbjudande om fiberuppkoppling. Den fråga som ska besvaras är: vilka är skälen att välja ja eller nej till fiberanslutning?

Målet med studien är att

- Redovisa skälen till att välja ja eller nej och deras storleksförhållande
- Redovisa om det finns skillnader i ja/nej-valet mellan tätort och landsbygd, ålderskategorier, inkomstnivåer, utbildningsnivåer
- Redovisa skillnaden i anslutningsgrad mellan permanentboende och fritidshus.

Resultatet ska i förlängningen bidra till att hitta lösningar som ger en hög anslutningsgrad (över 80 procent) när utbyggnad sker. En hög anslutningsgrad är en nödvändighet för att utbyggnadsprojekt ska kunna realiseras och att i förlängningen få den samhällsnytta av utbyggnaden som eftersträvas.

Resultatet av studien kan också bidra till att ge underlag till den samhälleliga diskussion som behövs om vad det i praktiken innebär att människor väljer att avstå och aktivt ställer sig utanför det digitala samhället. Vad kräver det för framtida insatser av samhället? Vem ska bära kostnaderna för installation om ett hushåll behöver en uppkoppling men inte har det? Hur påverkar det möjligheten att utveckla skola, hemsjukvård och ett gott boende?

Projektägare

Studien har genomförts som ett samarbete mellan Region Halland och regeringens Bredbandsforum. Region Halland har varit projektledare men parterna har delat på finansiering och arbetsresurser.

Organisation

Projektets arbetsgrupp har bestått av Ellinor Svan, Björn Johansson, Jenny Sigvardsdotter Jensen och Ingela Richardsson, samtliga Region Halland samt Patrik Sandgren, Bredbandsforum. Under Patrik Sandgrens föräldraledighet representerades Bredbandsforum av Christa Ahlenblom.

Avgränsning

Med tanke på att urvalet av fastighetsägare huvudsakligen har svarat på ett erbjudande från IP Only blir det svårt att dra några säkra generella slutsatser om situationen i hela Halland. De siffror som redovisas och de slutsatser som dras avser primärt det undersökta urvalet. Resultatet ger ändå en bra vägledning för det fortsatta arbetet. Utredningen ska i första hand svara på frågor om karakteristiken på ja- respektive nejsvar och skälen för det ställningstagande som de gjort.

Metod och urval

Studien genomfördes som en kombination av kvalitativ och kvantitativ metod för att fånga in kompletterande perspektiv.

Fem olika nätägare tillfrågades om att medverka i studien. Avsikten var att få en blandning av kommunala bolag och kommersiella företag som var verksamma i hela, men olika delar av, Halland samt i tätort och på landsbygden. Medverkan innebar i första hand att leverera uppgifter om fastighetsägare och deras val. Endast ett företag, IP Only, tackade ja till medverkan vilket innebär att urvalet består av de som fått ett erbjudande av IP Only under åren 2016 och 2017. Det innebär att urvalet huvudsakligen består av ägare till fristående småhus utanför tätort. Ett mindre antal flerbostadshus och friliggande småhus i tätort ingår i underlaget.

Studien har genomförts i tre olika delar.

Del 1 innebär en *totalundersökning* av alla fastighetsägare som erbjudits fiberanslutning av IP Only åren 2016 och 2017. Datauttag och sammanställning gjordes av SCB i november – december 2017. Syftet med denna totalundersökning var att se om det finns några skillnader mellan de som tackat ja respektive nej till fiberanslutning avseende kön, ålder, förvärvsinkomst, hushållstyp, utbildning eller typ av bebyggelse. Samtliga variabler sorteras efter om fastigheten är belägen i tätort eller utanför tätort. I urvalet ingick 5 201 fastighetsägare.

Del 2 genomfördes som en *telefonundersökning*. Undersökningen upphandlades och genomfördes därefter av Enkätfabriken AB under perioden februari – maj 2018. Region Halland tillhandahöll personuppgifter (samma som i del 1). Uppdraget var att intervjua 300 jasvarare och 500 nejsvarare Huvudsyftet var att mejsla fram skälen att tacka ja eller nej till fiberanslutning.

I del 2 framkom att fastighetsägarnas bedömning av om husets värde påverkas av fiberanslutning spelar stor roll för att tacka ja eller nej. För att få en värdering av fiberns inverkan på huspriserna ”i verkligheten” genomfördes, som delundersökning 3, en enkel *enkätundersökning* hos ett urval mäklare verksamma i länet.

En lista över samtliga fastighetsmäklare i Halland hämtades från UC enligt SNI-kod 68.310. 26 av dessa valdes ut med tanken att de skulle representera både små och stora mäklare samt vara spridda över länet. Fördelningen per kommun är

Halmstad kommun	5 st
Laholms kommun	6 st
Hylte kommun	2 st
Falkenbergs kommun	4 st
Varbergs kommun	5 st
Kungsbacka kommun	4 st

För att enkäten skulle kunna genomföras på en dryg vecka valdes de mäklare ut som kunde nås via epost, i praktiken de som hade en epostadress angiven på sin webbplats. Av de 26 mäklare som valdes ut hade två ogiltiga epostadresser varför urvalet blev 24 mäklare.

Mäklarkontoren fick sju arbetsdagar på sig att svara. Femte dagen skickades en påminnelse, också med epost. Sju svar lämnades.

Mäklarna som svarade har följande huvudsakliga geografiska verksamhetsområde:
- Varbergs och Falkenbergs kommuner, 2 svar vardera = totalt 4 svar
- Laholms kommun: 1 svar
- Halmstad kommun: 1 svar
- Hylte kommun: 1 svar

Del 1 – kvantitativ undersökning

För att få en överblick över samtliga fastighetsägare i urvalet uppdrogs åt SCB att sammanställa statistik om fastighetsägarna. Genom en dialog mellan beställare och leverantör valdes fem variabler ut. Dessutom skulle resultatet delas upp och redovisas för tätort respektive utanför tätort. SCB levererade sitt resultat i december 2017. 5 201 fastighetsägare ingick i urvalet, 2 213 kvinnor (42,5%) och 2 988 män (57,5%). Utländska ägare och fastigheter utanför länsgränsen sorterades bort. 4 596 stycken fastigheter (88,4%) ligger utanför tätort och således 605 stycken i tätort (11,6%). Fastigheterna är spridda över länet med tonvikt på kommunerna Hylte, Falkenberg och Laholm.

61,4%, alltså knappt två tredjedelar av fastighetsägarna, (3 193 st) har tackat ja och 38,6% (2008 st.) har tackat nej.

Fastighetsägare efter typ av bebyggelse

En överväldigande majoritet av fastigheterna i urvalet innehåller ett friliggande småhus; 4 830 stycken (92%). Det kan vara både permanentbebodda hus och fritidshus. 95 procent av jasvarare och 86% av nejsvarare äger ett småhus. Ett försumbart antal fastigheter utgörs av flerfamiljshus (1 st), industrifastigheter (20 st) eller med en samhällsfunktion (9 st). Dessutom ingår ett antal fastigheter som kategoriseras som övriga eller uppgift saknas.

Tabell 1 - Antal fastighetsägare efter typ av bebyggelse

Inom tätort

	Antal fastighetsägare efter typ av bebyggelse (ändamål) – INOM TÄTORT			
Typ av bebyggelse	Ja-svar		Nej-svar	
Ändamål	Man	Kvinna	Man	Kvinna
1. Bostad	157	127	150	114
därav				
Småhus friliggande	156	127	147	113
Småhus kedjehus	0	0	1	1
Småhus radhus	0	0	0	0
Flerfamiljshus	0	0	0	0
Småhus med flera lägenheter	0	0	1	0
Ospecificerad	1	0	1	0
2. Industri	2	0	4	0
3. Samhällsfunktion	0	0	0	1
4. Verksamhet	0	0	1	0
5-7. Övriga	3	3	5	3
Uppgift saknas	5	1	14	15
TOTALT	**167**	**131**	**174**	**133**

I tätort ingår totalt 605 fastigheter i urvalet. 341 stycken av fastigheterna (56%) ägs av män och 264 stycken av kvinnor (44%). 51 procent av fastighetsägarna (307 st) har tackat nej och 49 procent har tackat ja (298 st). Ja- och nejsvaren fördelar sig jämt

mellan och inom könen, det vill säga nästan 50 procent av vardera. Nejsvaren är fler än jasvaren även om det är en knapp övervikt.

Utanför tätort

	Antal fastighetsägare efter typ av bebyggelse (ändamål) – UTANFÖR TÄTORT			
Typ av bebyggelse Ändamål	Ja-svar		Nej-svar	
	Man	Kvinna	Man	Kvinna
1. Bostad	1 605	1 185	885	657
därav				
Småhus friliggande	1 596	1 176	867	648
Småhus kedjehus	0	0	0	0
Småhus radhus	0	0	0	0
Flerfamiljshus	1	0	0	0
Småhus med flera lägenheter	0	1	1	1
Ospecificerad	8	8	17	8
2. Industri	4	1	8	1
3. Samhällsfunktion	4	1	2	1
4. Verksamhet	3	0	1	2
5-7. Övriga	18	20	16	8
Uppgift saknas	31	23	70	50
TOTALT	**1 665**	**1 230**	**982**	**719**

Utanför tätort ingår totalt 4 596 fastigheter i urvalet. 4 332 stycken används för bostadsändamål. 58 procent av fastigheterna ägs av män och 42 procent av kvinnor. Totalt har 2 895 fastighetsägare tackat ja (63%) och 1 701 tackat nej (37%). 63 procent av både män och kvinnor har tackat ja och således har 37 procent tackat nej.

Tabell 2 – Fastighetsägare efter typ av bebyggelse (ändamål)
I Halland finns många fritidshus och det pågår en kontinuerlig permanentning av fritidshusen. Med tanke på den stora mängden fritidshus och potentialen för permanentning redovisar vi hur fritidshusägare har agerat i valet mellan ja och nej till fiberanslutning.

Fritidshus definieras här som taxeringsenheter som saknar folkbokförd befolkning och är taxerade som bebyggd lantbruksenhet, bebyggd småhusenhet, småhusenhet, småhus på ofri grund, eller småhus med ett byggnadsvärde lägre än 50 000 kronor. Bara fritidshus som ägs av fysiska personer eller dödsbon ingår. För lantbruksenheter krävs också att lantbruket inte är aktivt samt att det finns en bostadsbyggnad på taxeringsenheten.

Antal fastighetsägare efter typ av bebyggelse (ändamål)			
INOM TÄTORT	**Ja-svar**	**Nej-svar**	**SUMMA**
Fritidshus	9	27	36
Ej fritidshus	291	282	573
TOTALT	**300**	**309**	**609**

Antal fastighetsägare efter typ av bebyggelse (ändamål)			
UTANFÖR TÄTORT	Ja-svar	Nej-svar	SUMMA
Fritidshus	334	397	731
Ej fritidshus	2 565	1 310	3 875
TOTALT	**2 899**	**1 707**	**4 606**

Antal fastighetsägare efter typ av bebyggelse (ändamål)			
SAMTLIGA	Ja-svar	Nej-svar	SUMMA
Fritidshus	343	424	767
Ej fritidshus	2 856	1 592	4 448
TOTALT	**3 199**	**2 016**	**5 215**

Av samtliga fastigheter i urvalet klassas 767 stycken som fritidshus, 36 i tätort och 731 stycken utanför tätort. Inom tätort är det en fjärdedel av fritidshusägarna som tackar ja och således tre fjärdedelar som tackar nej. Ägare till permanentbebodda fastigheter tackar ja respektive nej i lika hög utsträckning, 51 procent ja och 49 procent nej. Utanför tätort är andelen jasägare 46 procent, 21 procentenheter högre än i tätort.

Sett till samtliga fastigheter i undersökningen så skiljer det 19 procentenheter mellan jasägare i permanentbebodda hus (64%) och jasägare med fritidshus (45%).

Tabell 3 - Antal fastighetsägare efter ålder
Inom tätort

	Antal fastighetsägare efter ålder – INOM TÄTORT			
	Ja-svar		Nej-svar	
Åldersklass	Man	Kvinna	Man	Kvinna
0-14 år	0	0	0	0
15-24 år	1	0	2	0
25-34 år	9	10	11	10
35-44 år	25	26	16	15
45-54 år	36	25	33	29
55-64 år	40	32	42	27
65-74 år	38	20	45	27
75-84 år	15	16	19	18
85-94 år	2	2	6	6
95+ år	1	0	0	1
TOTALT	**167**	**131**	**174**	**133**
Snittålder	57 år	55 år	59 år	59 år

Totala antalet fastigheter utanför tätort är 605 stycken. 43 stycken av fastigheterna ägs av personer under 34 år. 18 stycken fastigheter ägs av personer över 85 år. Tillsammans utgör de 10 procent av fastighetsägarna (61 st). 90 procent av fastigheterna ägs alltså av personer i åldern 35 till 84 år.

Totalt har hälften av kvinnorna och hälften av männen tackat ja respektive nej av de som bor i tätort, vilket konstaterades i tabell 1. De manliga jasvaren är i genomsnitt två år yngre än nejsvaren medan de kvinnliga nejsvaren är fyra år äldre än jasvaren. Snittåldern på nejsvarare är således 2-4 år högre än jasvararnas.

I åldrarna över 55 år är nejsvar antalsmässigt fler än jasvaren bland männen. Bland kvinnor i åldrarna 45-54 samt över 65 år tackar fler nej än ja. I åldrarna 25 – 34 år är det en knapp övervikt för nejsvar.

Utanför tätort

	Antal fastighetsägare efter ålder – UTANFÖR TÄTORT			
	Ja-svar		Nej-svar	
Åldersklass	Man	Kvinna	Man	Kvinna
0-14 år	0	0	1	0
15-24 år	4	5	6	1
25-34 år	126	74	38	19
35-44 år	215	168	105	68
45-54 år	414	286	185	133
55-64 år	401	310	238	153
65-74 år	317	254	228	194
75-84 år	146	101	133	112
85-94 år	40	31	45	37
95+ år	2	1	3	2
TOTALT	**1 665**	**1 230**	**982**	**719**
Snittålder	56 år	57 år	60 år	62 år

Totalt har 2 895 fastighetsägare av 4 596 st. tackat ja (63%) och 1 701 tackat nej (37%). 63 procent av både män och kvinnor har tackat ja och således har 37 procent tackat nej.

Flest fastighetsägare finns i åldrarna 45 till 74 år (3 113 st/68%). Män har en majoritet jasvar i alla åldrar utom bland de allra yngsta (under 25 år) och de allra äldsta (över 85 år). Bland kvinnor är nejsvaren antalsmässigt fler i åldrarna över 75 år.

Det skiljer som mest tre år mellan samma kategori i och utanför tätort (ex kvinnliga nejsvar) Nejsvarare är i genomsnitt 4-5 år äldre än jasvarare utanför tätort. Nejsvarare utanför tätort är i genomsnitt 2-3 år äldre än nejsvarare i tätort. Detta gäller båda könen.

De flesta fastighetsägare, både ja- och nejsvar, är i åldern 35-74 år med en majoritet i intervallet 45-64 år.

Tabell 4 - Antal fastighetsägare efter förvärvsinkomst
Uppgifterna om förvärvsinkomst avser 2015, vilket var senast tillgängliga uppgifter när datauttaget gjordes. Den sammanräknade förvärvsinkomsten är summan av inkomst av tjänst och summan av inkomst från näringsverksamhet. Inkomst av kapital ingår således inte.

Inom tätort

	Antal fastighetsägare efter förvärvsinkomst – INOM TÄTORT			
Sammanräknad förvärvsinkomst*	Ja-svar		Nej-svar	
	Man	Kvinna	Man	Kvinna
0-99 tkr	7	3	14	18
100-199 tkr	16	24	26	45
200-299 tkr	35	38	47	27
300-399 tkr	41	36	42	29
400-499 tkr	48	20	24	11
500-599 tkr	10	3	6	1
600+ tkr	9	6	14	1
Uppgift saknas	1	1	1	1
TOTALT	**167**	**131**	**174**	**133**
Medelinkomst	354	333	330	229

*) *Avser ägaren/den svarande*

*) *Sammanräknad förvärvsinkomst*
Summan av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet. Den sammanräknade förvärvsinkomsten består av de sammanlagda löpande skattepliktiga inkomsterna, vilket avser inkomster från anställning, företagande, pension, sjukpenning och andra skattepliktiga transfereringar. I sammanräknad förvärvsinkomst ingår inte inkomst av kapital.

Totalt finns 605 fastighetsägare inom tätort, varav 341 män och 264 kvinnor. 51 procent av fastighetsägarna (307 st) har tackat nej och 49 procent har tackat ja (298 st). Ja- och nejsvar fördelar sig jämt mellan och inom könen, det vill säga nästan 50 procent av vardera. 7 procent har en förvärvsinkomst som understiger 100 000 kr/år, det vill säga cirka drygt 8 200 kr/månad. 8 procent har en förvärvsinkomst som överstiger 500 000 kr/år, det vill säga cirka 41 600 kr/månad.

Männens inkomst är i genomsnitt högre än kvinnornas. För jasvarare är skillnaden 21 000 kr/år i männens favör, och för nejsvarare är skillnaden hela 101 000 kr/år.

Det är andelsmässigt fler kvinnor i de lägre inkomstskikten. Det är också fler kvinnliga nejsvar än jasvar bland de som har lägre inkomst.

Utanför tätort

Sammanräknad förvärvsinkomst*	Antal fastighetsägare efter förvärvsinkomst – UTANFÖR TÄTORT			
	Ja-svar		Nej-svar	
	Man	Kvinna	Man	Kvinna
0-99 tkr	104	104	74	63
100-199 tkr	191	290	158	210
200-299 tkr	333	328	223	189
300-399 tkr	494	297	224	153
400-499 tkr	303	136	171	49
500-599 tkr	119	50	56	21
600+ tkr	116	23	72	32
Uppgift saknas	5	2	4	2
TOTALT	**1 665**	**1 230**	**982**	**719**
Medelinkomst	376	281	355	272

*) *Avser ägaren/den svarande*

*) *Sammanräknad förvärvsinkomst*
Summan av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet. Den sammanräknade förvärvsinkomsten består av de sammanlagda löpande skattepliktiga inkomsterna, vilket avser inkomster från anställning, företagande, pension, sjukpenning och andra skattepliktiga transfereringar. I sammanräknad förvärvsinkomst ingår inte inkomst av kapital.

Totalt finns 4 596 fastighetsägare utanför tätort, 2 647 män och 1 949 kvinnor. 63 procent av både män och kvinnor har tackat ja och 37 procent av både män och kvinnor har tackat nej.

Männens inkomst är i genomsnitt högre än kvinnornas, både bland ja- och nejsvar. Största skillnaden finns bland jasvaren där männens årliga förvärvsinkomst är 95 000 kr högre än kvinnornas. Bland nejsvaren är skillnaden 83 000 kr i männens favör.

Av de som tjänar mindre än 300 000 kr/år svarar 24 procent av kvinnorna nej medan 17 procent av männen svarar nej.

Jasvarare har något högre medelinkomst än nejsvarare både i och utanför tätort. Största skillnaden mellan ja- och nejsvar finns bland kvinnor i tätort: 104 000 kr/år. Män har högre medelinkomst än kvinnor både i och utanför tätort. De flesta fastighetsägare, både ja- och nejsvar, tjänade mellan 200 000 och 500 000 kr år 2015. Nejsvarare är förhållandevis fler i inkomstskiktet under 200 000 kr/år. Största andelen nejsvar finns bland kvinnor i tätort med låg inkomst.

Tabell 5 – Antal hushåll efter disponibel inkomst och hushållstyp

Uppgifterna om disponibel inkomst avser 2015, senast tillgängliga år när datauttaget gjordes. Även hushållstypen avser 2015 för att matcha inkomstuppgifterna.

		Antal hushåll efter disponibel inkomst och hushållstyp – INOM TÄTORT							
		Hushållets disponibla inkomst**							
	Hushållstyp	0-299 tkr	300-499 tkr	500-699 tkr	700-899 tkr	900+ tkr	Uppgift-saknas	TOTALT	Medel-inkomst
Ja-svar Man	Ensamstående utan barn	20	8	0	0	1	0	29	290
	Ensamstående med barn	1	4	4	0	0	0	9	471
	Sammanboende utan barn	9	28	23	2	0	0	62	453
	Sammanboende med barn	0	12	23	10	8	0	53	870
	Övriga hushåll	0	3	1	3	6	0	13	858
	Uppgift saknas	0	0	0	0	0	1	1	
Ja-svar Kvinna	Ensamstående utan barn	13	1	0	0	0	0	14	206
	Ensamstående med barn	1	5	1	0	1	0	8	473
	Sammanboende utan barn	6	16	8	4	7	0	41	593
	Sammanboende med barn	0	7	26	19	7	0	59	722
	Övriga hushåll	0	2	0	3	3	0	8	931
	Uppgift saknas	0	0	0	0	0	1	1	
Nej-svar Man	Ensamstående utan barn	34	11	1	0	0	2	48	232
	Ensamstående med barn	3	7	0	1	0	0	11	383
	Sammanboende utan barn	14	25	11	5	3	0	58	480
	Sammanboende med barn	3	16	11	6	8	0	44	654
	Övriga hushåll	3	1	2	2	4	0	12	779
	Uppgift saknas	0	0	0	0	0	1	1	
Nej-svar Kvinna	Ensamstående utan barn	28	3	0	0	0	0	31	179
	Ensamstående med barn	5	5	0	0	2	0	12	392
	Sammanboende utan barn	14	18	6	0	1	0	39	377
	Sammanboende med barn	3	10	18	8	3	0	42	605
	Övriga hushåll	1	1	4	0	2	0	8	743
	Uppgift saknas	0	0	0	0	0	1	1	

***) Avser hushållet som ägaren/den svarande tillhör*

***) Disponibel inkomst*
Disponibel inkomst är summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar. Redovisningen är inklusive kapitalvinst/kapitalförlust, det vill säga den vinst/förlust som uppkommer vid försäljning (realisering) av tillgångar, t.ex. aktier, fonder eller fastigheter.

Totalt finns 605 fastighetsägare inom tätort, varav 341 män och 264 kvinnor. 51 procent av fastighetsägarna (307 st) har tackat nej och 49 procent har tackat ja (298 st). Ja- och nejsvar fördelar sig jämt mellan och inom könen, det vill säga nästan 50 procent av vardera.

322 fastighetsägare har inga barn, 122 är ensamstående och 200 sammanboende. De utgör 53 procent av samtliga fastighetsägare i tätort. 238 fastighetsägare har barn: 40 ensamstående och 198 sammanboende. 146 fastighetsägare utan barn har tackat ja, 176 stycken har tackat nej. Nejsvar är alltså fler än jasvar i denna kategori. 129 sammanboende har tackat ja och 109 har tackat nej. Här är alltså jasvaren i majoritet.

30 män i samtliga hushållstyper i inkomstskiktet under 300 000 kr har tackat ja vilket utgör 8,8 procent av alla män. Motsvarande siffror för kvinnor är 20 stycken och 7,5 procent.

51 kvinnliga fastighetsägare med en maximal inkomst per år av 299 000 kr har tackat nej tillhöriga alla typer av hushåll. Det är 19,3 procent av alla kvinnor. Ytterligare 37 kvinnor i inkomstskiktet 300 000 – 399 000 kr har tackat nej (alla hushållstyper) vilket utgör ytterligare 14 procentenheter. Motsvarande siffror för manliga fastighetsägare är 57 stycken i inkomstskiktet under 299 000 kr i alla hushållstyper (16,7%) respektive 60 stycken i inkomstskiktet 300 000 – 399 000 kr/år (17,6%). Här är det således en högre andel män som tackat nej. Kvinnor tackar alltså nej i högre utsträckning än män i lägre inkomstskikt.

Ensamstående kvinnor utan barn som tackat nej utgör 10,6 procent av alla kvinnor vilket är den största enskilda kategorin bland kvinnorna. 5 procent av ensamstående kvinnor utan barn i inkomstskiktet under 299 000 kr/år har också tackat ja.

		Antal hushåll efter disponibel inkomst och hushållstyp – INOM TÄTORT							
		Hushållets disponibla inkomst**							
	Hushållstyp	0-299 tkr	300-499 tkr	500-699 tkr	700-899 tkr	900+ tkr	Uppgift-saknas	TOTALT	Medel-inkomst
Ja-svar Man	Ensamstående utan barn	201	92	15	1	5	4	**318**	286
	Ensamstående med barn	18	30	13	4	2	0	**67**	416
	Sammanboende utan barn	112	219	181	48	38	6	**604**	791
	Sammanboende med barn	18	134	208	124	73	4	**561**	663
	Övriga hushåll	7	29	27	16	28	3	**110**	678
	Uppgift saknas	0	0	0	0	0	5	**5**	
Ja-svar Kvinna	Ensamstående utan barn	141	35	4	0	5	2	**187**	305
	Ensamstående med barn	10	24	10	3	0	0	**47**	434
	Sammanboende utan barn	86	184	133	42	45	6	**496**	556
	Sammanboende med barn	8	82	154	116	53	3	**416**	696
	Övriga hushåll	2	14	21	25	20	0	**82**	851
	Uppgift saknas	0	0	0	0	0	2	**2**	
Nej-svar Man	Ensamstående utan barn	173	62	5	1	4	3	**248**	254
	Ensamstående med barn	12	21	10	0	4	0	**47**	522
	Sammanboende utan barn	84	131	89	30	40	4	**378**	754
	Sammanboende med barn	9	59	90	41	34	2	**235**	679
	Övriga hushåll	6	12	15	18	19	0	**70**	785
	Uppgift saknas	0	0	0	0	0	4	**4**	
Nej-svar Kvinna	Ensamstående utan barn	133	28	11	0	4	2	**178**	253
	Ensamstående med barn	18	11	1	1	0	4	**35**	263
	Sammanboende utan barn	53	98	68	25	8	2	**254**	513
	Sammanboende med barn	7	33	70	36	32	0	**178**	790
	Övriga hushåll	4	12	12	15	28	1	**72**	1022
	Uppgift saknas	0	0	0	0	0	2	**2**	

***) Avser hushållet som ägaren/den svarande tillhör*

***) Disponibel inkomst*
Disponibel inkomst är summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar. Redovisningen är inklusive kapitalvinst/kapitalförlust, det vill säga den vinst/förlust som uppkommer vid försäljning (realisering) av tillgångar, t.ex. aktier, fonder eller fastigheter.

Totalt finns 4 596 fastighetsägare utanför tätort, varav 2 647 män och 1 949 kvinnor. 37 procent av fastighetsägarna (1 701 st) har tackat nej och 63 procent har tackat ja (2 895

st). Ja- och nejsvaren utgör 63 respektive 37 procent. 1 230 kvinnliga fastighetsägare (63% av alla kvinnor) har tackat ja och 719 (37% av alla kvinnor) har tackat nej i alla hushållstyper och inkomstskikt. För män är motsvarande siffror 1 665 som tackat ja (63%) och 982 stycken som tackat nej (37%) vilket innebär att andelen som tackat ja respektive nej är lika stor bland kvinnor som bland män.

Det totala antalet sammanboende fastighetsägare uppgår till 3 122 st, vilket är 68,0 procent av samtliga fastighetsägare. Antalet ensamstående uppgår till 1 289 stycken, vilka utgör 24,5 procent av fastighetsägarna. Resterande del, 392 st, (8 %) hänförs till kategorin övriga eller uppgift saknas.

30 procent (1 390 st) av hushållen består av sammanboende med barn och 37,7 procent (1 732 st) utan barn. 24,5 procent består av ensamstående med eller utan barn (931 respektive 196 st). Resterande antal hushåll kategoriseras som ”övriga” eller ”uppgift saknas”. 59 procent av hushållen som innehåller sammanboende har tackat ja (2 077 st) medan 48 procent innehållande ensamstående tackat ja (619 st).

2 663 fastighetsägare har inga barn, 931 ensamstående och 1 732 sammanboende. De utgör 58 procent av samtliga fastighetsägare i tätort. 1 586 fastighetsägare har barn: 196 ensamstående och 1 390 sammanboende. 505 fastighetsägare utan barn har tackat ja, 426 stycken har tackat nej. 2 077 sammanboende har tackat ja och 1 045 har tackat nej. Här är alltså jasvaren i klar majoritet.

284 män i samtliga hushållstyper i inkomstskiktet under 299 000 kr har tackat nej vilket utgör 10,7 procent. Motsvarande siffror för kvinnor är 215 st och 11,0 procent.

363 manliga fastighetsägare i alla hushållstyper med en maximal inkomst per år av 299 000 kr har tackat ja (13,7%). 247 kvinnliga fastighetsägare med en maximal inkomst per år av 299 000 kr har tackat ja tillhöriga alla typer av hushåll (12,7%). Ytterligare 182 kvinnor i inkomstskiktet 300 000 – 399 000 kr har tackat nej (alla hushållstyper) vilket är 9,3 procent. Motsvarande siffror för manliga fastighetsägare är 285 stycken i samma inkomstskikt (10,7%).

Ensamstående kvinnor utan barn i lägsta inkomstskiktet (133 st) som tackat nej utgör 6,8 procent av alla kvinnor, men ensamstående utan barn som tackat ja i samma inkomstskikt (141) utgör 7,2 procent. Samtidigt är det 123 kvinnliga fastighetsägare i samtliga hushållstyper och i högsta inkomstskiktet som tackat ja (6,3) och 72 stycken som tackat nej (3,7%).

Tabell 6 - Antal fastighetsägare efter högsta utbildning
Inom tätort

	Antal fastighetsägare efter högsta utbildning – INOM TÄTORT			
	Ja-svar		Nej-svar	
Utbildning	**Man**	**Kvinna**	**Man**	**Kvinna**
Förgymnasial utbildning	45	12	47	31
Gymnasieutbildning	74	55	94	63
Eftergymnasial utbildning	43	63	31	38
Uppgift saknas	5	1	2	1
TOTALT	**167**	**131**	**174**	**133**

51 procent av fastighetsägarna (307 st) har tackat nej och 49 procent har tackat ja (298 st). Totalt finns 605 fastighetsägare inom tätort, varav 341 män och 264 kvinnor. Ja- och nejsägarna fördelar sig jämt mellan och inom könen, det vill säga cirka 50 procent av vardera.

22,6 procent har förgymnasial utbildning, 47 procent har gymnasieutbildning och 29,2 procent har eftergymnasial utbildning.

42,2 procent av fastighetsägarna med förgymnasial utbildning har tackat ja, 45,1 procent av de med gymnasieutbildning och 60,1 procent av de med eftergymnasial utbildning. Motsvarande siffror för nejsägarna är 57,7 procent, 54,8 procent respektive 39,4 procent.

Utanför tätort

	Antal fastighetsägare efter högsta utbildning – UTANFÖR TÄTORT			
	Ja-svar		Nej-svar	
Utbildning	**Man**	**Kvinna**	**Man**	**Kvinna**
Förgymnasial utbildning	452	170	269	149
Gymnasieutbildning	850	555	449	300
Eftergymnasial utbildning	341	495	250	259
Uppgift saknas	22	10	14	11
TOTALT	**1 665**	**1 230**	**982**	**719**

Utanför tätort ingår totalt 4 596 fastigheter i urvalet. 4 332 stycken används för bostadsändamål. 58 procent av fastigheterna ägs av män och 42 procent av kvinnor. Totalt har 2 895 fastighetsägare tackat ja (63%) och 1 701 tackat nej (37%). 63 procent av både män och kvinnor har tackat ja och således har 37 procent tackat nej.

22,6 procent har förgymnasial utbildning, 46,8 procent har gymnasieutbildning och 29,2 procent har eftergymnasial utbildning. Det är samma procentuella fördelning som inom tätort.

59,8 procent av fastighetsägarna med förgymnasial utbildning har tackat ja, 65,2 procent av de med gymnasieutbildning och 62,1 procent av de med eftergymnasial utbildning.

Motsvarande siffror för nejsvaren är 40,2 procent, 34,8 procent respektive 37,9 procent.

3 193 fastighetsägare har tackat ja (61,4%) och 2 008 har tackat nej (38,6%). 1 520 fastighetsägare har förgymnasial utbildning, 2 440 stycken har gymnasieutbildning och 1 175 stycken har eftergymnasial utbildning.

58 procent av de med förgymnasial utbildning har tackat ja och således 42 procent har tackat nej. 63 procent av de med gymnasieutbildning har tackat ja och 37 procent har tackat nej. Av de med eftergymnasial utbildning har 62 procent tackat ja och 38 procent har tackat nej.

Vid en jämförelse mellan i och utanför tätort är det en högre andel jasvar utanför tätort än i tätort. Det skiljer 18-20 procentenheter mellan jasvarare med grund och gymnasieutbildning i tätort och utanför tätort.

Sammanfattning del 1

Generellt är det små skillnader mellan ja- och nejsvarare. Det finns dock några resultat av den kvantitativa studien som förtjänar att lyftas fram. I bilaga 1 redovisas resultat av den regressionsanalys som genomförts med SCB-uppgifterna som underlag.

Eftersom undersökningen huvudsakligen omfattar fastigheter utanför tätort eller i mindre tätorter dominerar friliggande småhus totalt vilken typ av byggnad som finns på fastigheten. I tätort är nejsvaren antalsmässigt fler än jasvaren (51%) medan jasvaren utanför tätort utgör 63%. Vad gäller byggnadstyp så har ägare av småhus i betydligt högre utsträckning tackat ja till fibererbjudandet. Sannolikheten att tacka nej är nästan fyra gånger så hög om man bor i det som SCB klassificerat som ”uppgift saknas” jämfört med de som bor i småhus. Personer som inte bor i ett fritidshus har också betydligt högre sannolikhet att tacka ja till erbjudandet och det samma gäller personer som bor utanför en tätort.

Andelen ja- och nejsvar är totalt sett lika stor bland kvinnor som bland män.

Det finns alltså inte någon statistisk signifikant skillnad mellan män och kvinnor i benägenheten att tacka ja eller nej.

Fritidshusägare tackar nej i högre utsträckning än fastighetsägare till permanentbebodda hus. Skillnaden är 19 procentenheter.

Variabeln ålder har viss betydelse. Både i och utanför tätort är nejsvararnas genomsnittliga ålder högre. Bland kvinnor utanför tätort är skillnaden fem år. Jasvaren är antalsmässigt fler i de flesta ålderskategorier upp till 65 år. En person som är 75 år eller äldre har dubbelt så stor sannolikhet att tacka nej till fiber jämfört med en person i ålder 0-34 år. Mellan de yngre åldersgrupperna (0-35, 35-44 och 45-54 år) finns inga signifikanta skillnader.

Manliga fastighetsägares inkomst är överlag högre än de kvinnliga fastighetsägarnas inkomst, både i och utanför tätort. Det är andelsmässigt fler kvinnor i de lägre inkomstskikten och fler kvinnliga nejsvar än jasvar bland de som har lägre inkomst i tätort. Enda tydliga tendensen är att största gruppen nejsvar finns bland kvinnor med låg inkomst. Här är förmodligen priset det avgörande skälet att tacka nej. Även fastighetsägare som tjänar under 200 000 kr tackar nej i högre utsträckning än i övriga inkomstskikt.

Statistiken över hushåll efter hushållstyp och inkomst är svårtolkad. Det är framförallt sammanboende (vare sig de har barn eller inte) som tackar ja till erbjudandet. I vissa kategorier är antalet observationer litet. Variabeln inkomst är generellt betydelsefull. Vad gäller inkomst är det framförallt är personer med de lägsta inkomsterna (0-299 tkr i hushållsinkomst) som särskiljer sig från övriga inkomstgrupper. Sannolikheten att tacka nej är betydligt högre i denna grupp med låga inkomster jämfört med övriga. Noterbart är att det inte verkar finnas några direkta skillnader mellan inkomstgrupperna i övrigt, utan det är just låginkomsttagarna som särskiljer sig.

Det är dock fler som svarar ja än nej även i det lägsta inkomstskiktet (under 300 000 kr/ år).

Del 2 -Telefonintervjuer

Del 2 av undersökningen består av telefonintervjuer med 745 stycken av fastighetsägarna. Urvalet är samma som i SCB-undersökningen. Det har funnits ett bortfall som varit större än vad som vanligtvis är fallet. Det beror sannolikt på att en del fastigheter i området inte är åretrunt-boende och att det därför varit svårare att matcha individ och angiven adress.

Urvalet utformades som ett kvoturval vilket innebär att det fanns en maxkvot om maximalt ca 300 intervjuer i målgruppen som tackat ja till IP Onlys erbjudande och en kvot om maximalt ca 500 intervjuer bland målgrupper som tackat nej till IP Onlys erbjudande. Att ett kvoturval använts gör att svarsfrekvens blir ett mindre relevant mått. Istället har Enkätfabriken granskat representativiteten för målgruppen som helhet. Representativiteten är sammantaget mycket god utifrån de faktorer som varit möjliga att kontrollera, som ålder och kön. Intervjuerna genomfördes under perioden februari till maj 2018.

Avsikten var att intervjua 300 jasvarare och 500 nejsvarare. Det visade sig vara svårare än väntat att nå många fastighetsägare. Intervjuerna fördelas därför enligt nedan:

	antal
Ja	302
Nej	346
Ja till annan	97
Totalt	745

Svaret ”Ja till annan” innebär att fastighetsägaren tackat ja till fiberbredband men från annan leverantör än IP Only.

Svaren redovisas utförligt nedan. De personer som valt en annan leverantör än IP Only för installation av bredband via fiber har fått svara på två frågor om sitt val. För det första har de tillfrågats om vilken leverantör de valde istället. Svaren visar att en stor majoritet av de tillfrågade angav Halmstads stadsnät. För det andra fick de en öppen fråga om vad som var skälet till att de valde den leverantören framför IP Only. Här framkommer i huvudsak två skäl. Det vanligaste skälet är att den andra leverantören var före IP Only med sitt erbjudande, varför många redan hunnit välja den andra leverantören innan de kände till att det fanns ett alternativ från IP Only.

Det andra skälet som anges återkommande till att en annan leverantör valdes är att anslutningen var billigare.

Varför tackar man ja?

De medverkande som tackat ja till bredband via fiber har fått besvara två frågor om sitt beslut, först vilka olika skäl som fanns till att de tackade ja, och därefter vilket av de angivna skälen som var det enskilt viktigaste. Den första frågan om vilka olika skäl fastighetsägaren hade ställdes öppet, det vill säga inga svarsalternativ gavs utan den svarande fick själv ange skälet som tolkades av uppringaren. Viktigt att notera är att det på den första frågan varit möjligt att ange mer än ett skäl vilket innebär att summan för de olika alternativen kan bli mer än 100 procent. Då frågan handlar om beslut kring bredband via fiber generellt så har den även ställts till dem som tackat ja till bredband via fiber från en annan leverantör. Resultatet särredovisas dock för den gruppen i diagrammet nedan och en del skillnader kan utläsas även om det i mångt och mycket är samma orsaker som varit avgörande för både de som valt IP Only och de som valt någon annan.

Gruppen ”Ja till annan” särredovisas i nedanstående tabeller. Det görs för att få en homogen IP Only-grupp eftersom de svarat ja eller nej till samma erbjudande.

Det skäl som flest anger är att det är framtidens teknik. Det är också det som är det skäl som varit enskilt viktigast för flest deltagare. Tätt därefter följer att deltagarna önskat en snabb och stabil uppkoppling. Så långt är det samma skäl som avgjort för såväl de som valt IP Only som de som valt någon annan. Men bland IP Onlys kunder finns det också en stor andel, 18 procent, som bland annat tackade ja på grund av att annan teknik försvinner, att jämföra med 5 procent hos kunder till andra leverantörer. Denna skillnad beror sannolikt i stor utsträckning på att de som valt en annan leverantör till stor del bor i ett geografiskt avgränsat område nära Halmstads tätort och därmed inte berörs av Telias borttagande av kopparnätet.

Vad var de huvudsakliga skälen till att du tackade JA till erbjudandet om bredbandsuppkoppling via fiber?

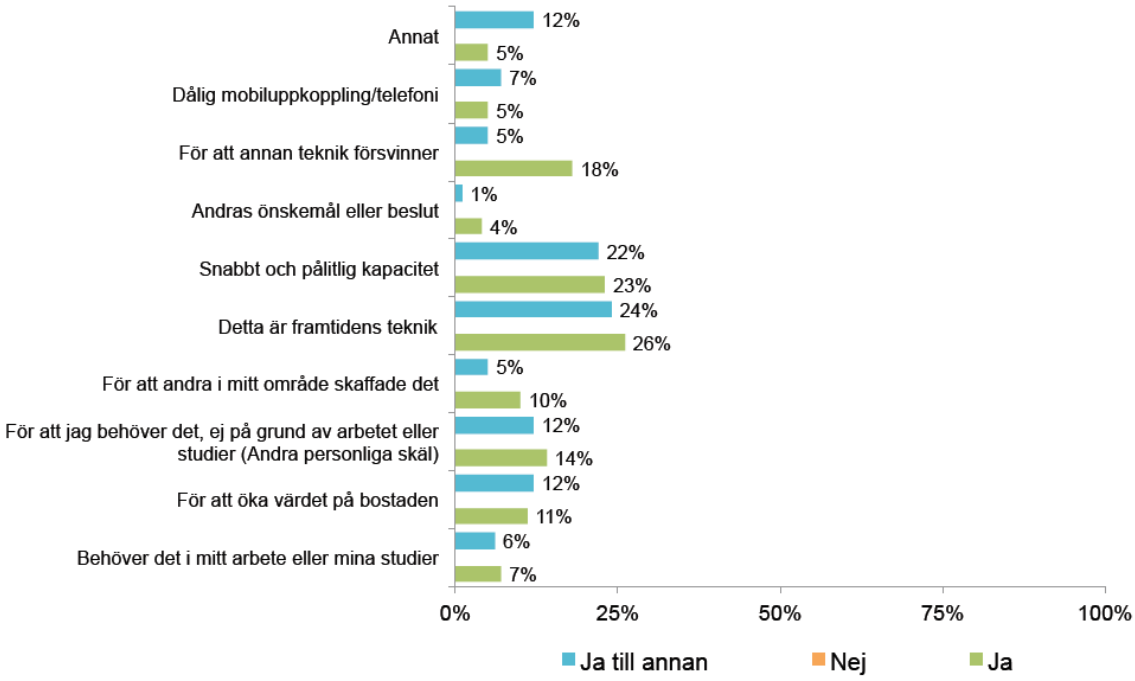

De två viktigaste skälen att tacka ja är alltså att fastighetsägaren tror att fiber är framtidens teknik och att det är snabbt och pålitligt. På tredje plats kommer skälet att annan teknik försvinner – främst att kopparnätet kommer att tas bort. Därmed försvinner möjligheten att ha en fast uppkoppling via telefonnätet (XDSL-tekniken). Det är framför allt på landsbygden och i mindre tätorter som detta är ett faktum.

Inte heller värdet på bostaden bedöms påverkas särskilt mycket, trots att det ibland framhålls som mycket viktigt. Mer om detta senare.

Vilket av dessa skäl skulle du säga var det allra viktigaste?

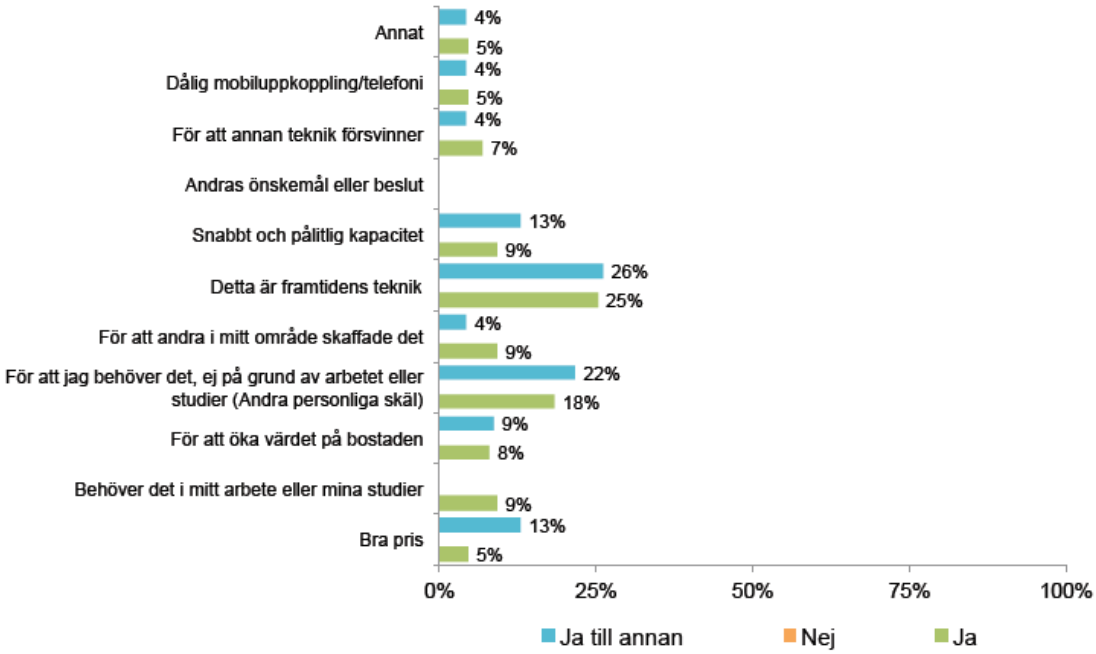

Diagrammet ovan visar vilket skäl som är viktigast om respondenterna bara får välja ett. Även i det här fallet dominerar att det är framtidens teknik men på andra plats kommer att man behöver det för privat bruk, det vill säga inte primärt för jobb eller studier.

Sju procent anger att det huvudsakliga skälet är att annan teknik försvinner. Förmodligen är det många som inte är medvetna om att telefonledningarna plockas ner och att möjligheten att vara stabilt uppkopplad med hög hastighet försvinner. Detta skäl har störst giltighet utanför tätort.

Priset har en undanskymd roll som motiv för att tacka ja. Vad detta kan bero på utvecklas delvis senare men kan förmodligen ha två huvudsakliga förklaringar. Antingen beror det på att kostnaden bedöms som rimlig och/eller överkomlig i förhållande till investeringen eller att fastighetsägaren har en sådan ekonomisk situation att 19 900 kr, som anslutningskostnaden är hos IP Only, inte är någon stor uppoffring, det vill säga pengar finns utan att något annat behöver försakas.

ROT-avdrag kan utnyttjas för att gräva från tomtgränsen in till husväggen. Skatteverkets definition lyder: markarbeten för ledningar av elektronisk kommunikation, till exempel bredband och fiber. RUT-avdrag ges för reparation, installation och underhåll av bredband och nätverk samt kablar och uttag i anslutning till dem.

En eventuell värdeförändring spelar för majoriteten ingen stor roll men för 8 procent av de svarande är värdeförändring viktigaste skälet.

Varför tackar man nej?
Det är naturligtvis intressant att veta skälen att tacka ja men det främsta syftet med undersökningen är att identifiera skälen till att tacka nej. Både Region Halland och regeringens Bredbandsforum är intresserade av att förstå skälen och kunna bli bättre på att informera om fördelarna med fiberanslutning. Det yttersta skälet är naturligtvis att samhällstjänster blir svårare att erbjuda eller att man tvingas ha dubbla system (digitalt och manuellt) om en relativt stor andel av befolkningen inte kan ta del av dem.

Vad var de huvudsakliga skälen till att du tackade NEJ till erbjudandet om bredbandsuppkoppling via fiber?

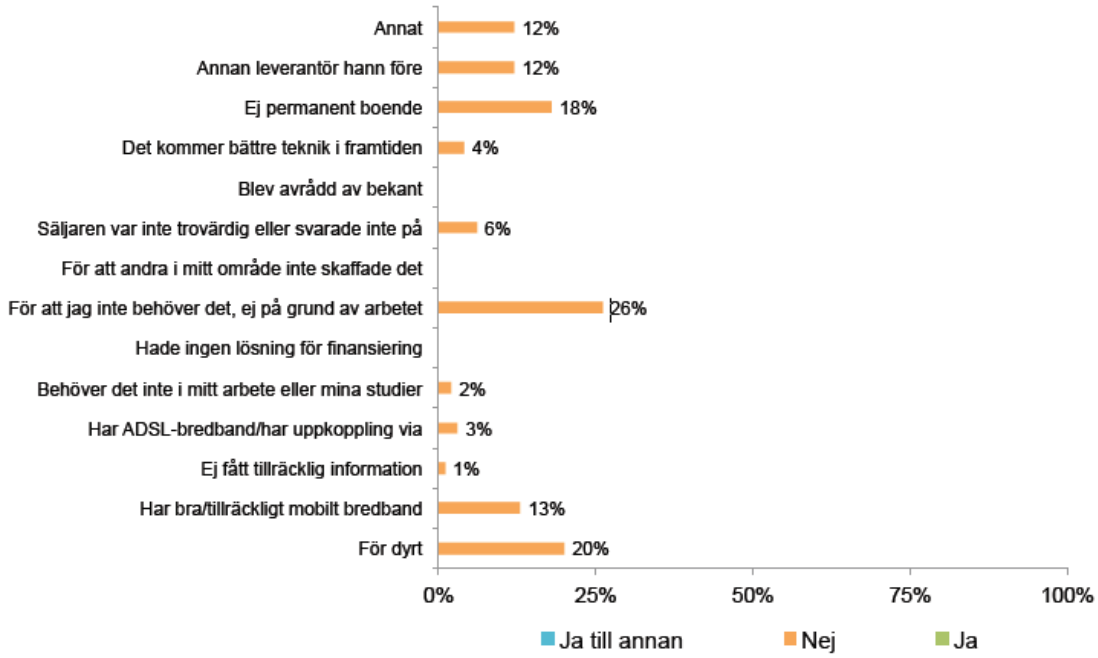

Vilket av dessa skäl skulle du säga var det allra viktigaste?

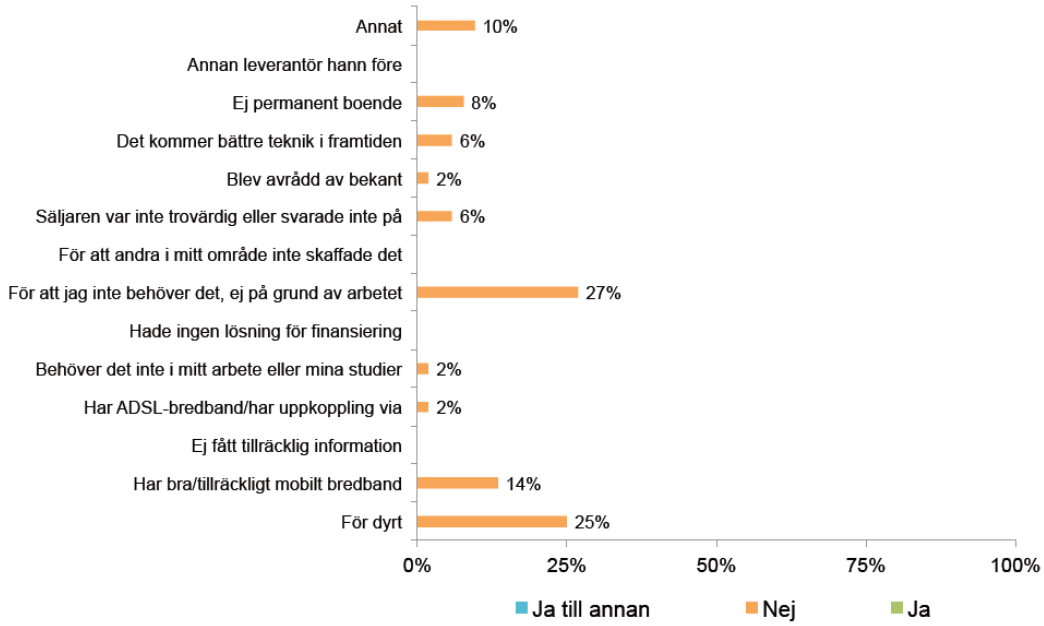

Av svaren framgår att det vanligaste skälet, och dessutom det viktigaste skälet, är att fastighetsägarna inte upplever sig behöva bredband via fiber, inte enbart för att de inte behöver det i arbetet eller för studierna utan för att de sammantaget inte ser något behov.

Det skäl som näst flest anger som enskilt viktigast är att kostnaden är för hög. Inställningen till kostnaden varierar mellan olika inkomstgrupper. Totalt sett har 25 procent angett kostnaden som den enskilt viktigaste faktorn, men bland dem som har de lägsta inkomsterna är det nästan två av tre som har kostnaden som enskilt viktigast. Det ska dock noteras att även bland dem som har en hushållsinkomst om 60 000 kr eller mer per månad före skatt är priset en tydlig faktor, i denna målgrupp har 18 procent angett kostnaden som det viktigaste skälet till att de tackade nej till bredband via fiber.

En faktor som också är relativt vanlig är att den aktuella fastigheten inte används som ett permanent boende. Det upplevs helt enkelt inte som lika viktigt att installera bredband via fiber i ett sommarhus, i något fall har det istället tagits upp som en fördel att ha sämre uppkoppling i fritidsboendet än hemma.

13 procent har angett att de har bra eller tillräckligt bra mobilt bredband. Så är säkert situationen idag men mycket tyder på att det inte kommer att vara tillräckligt i framtiden. I denna grupp kan också finnas sådana som idag har bredband via telefonnätet (XDSL-teknik) men som i framtiden inte kommer att ha någon koppartråd kvar. I denna grupp finns antagligen också de som bor i tätort och som därmed kan ha en bra mobil lösning.

De som svarat att brist på information (1%) var ett skäl till att de tackade nej fick en följdfråga om vilken information de saknade. Det är dock så pass få som angett avsaknad av information som skäl att det inte är möjligt att dra några slutsatser om saknad information.

10 procent av de svarande har tackat nej av något annat skäl än de som återfinns i diagrammet. Det rör sig alltså om cirka 34 personer. Flertalet av dessa svar är varianter på de redovisade svarsalternativen. Några av svaren är dock värda att redovisas.

De skäl som flest anger är att fastigheten redan är såld eller att den ska säljas inom kort. Dessutom anger flera svarande att de av olika anledning ogillar företaget som erbjöd fiberanslutning. Andra anledningar som förekommer är fastigheten/byggnaden saknar el, att man avser att skaffa fiber senare och/eller att det kommer andra (och bättre) tekniker i framtiden, att man inte har användning för 150 TV-kanaler, att avtalen verkade osäkra/otydliga/dåliga eller att marknadsföringen var alltför aggressiv.

Påverkar en fiberanslutning uppfattningen om husets värde?
En viktig faktor i många beslut är vilken ekonomisk effekt man förväntar sig av beslutet. En fråga ställdes därför i undersökningen om hur deltagarna väntar sig att en eventuell installation av fiberbredband skulle påverka deras bostads värde. Här framkommer en av de tydligaste skillnaderna mellan de som tackat ja och de som tackat nej. Medan sex av tio som valt att inte skaffa bredband via fiber bedömer att installationen vore en ekonomisk förlust så bedömer mer än två tredjedelar av de som tackat ja till IP Onlys

erbjudande att installationskostnaden kommer att gå på ett ut eller att värdeökningen kommer att vara större än kostnaden.

Hur tror du att bredbandsuppkopplingen via fiber kommer påverka / skulle ha påverkat värdet på din bostad?

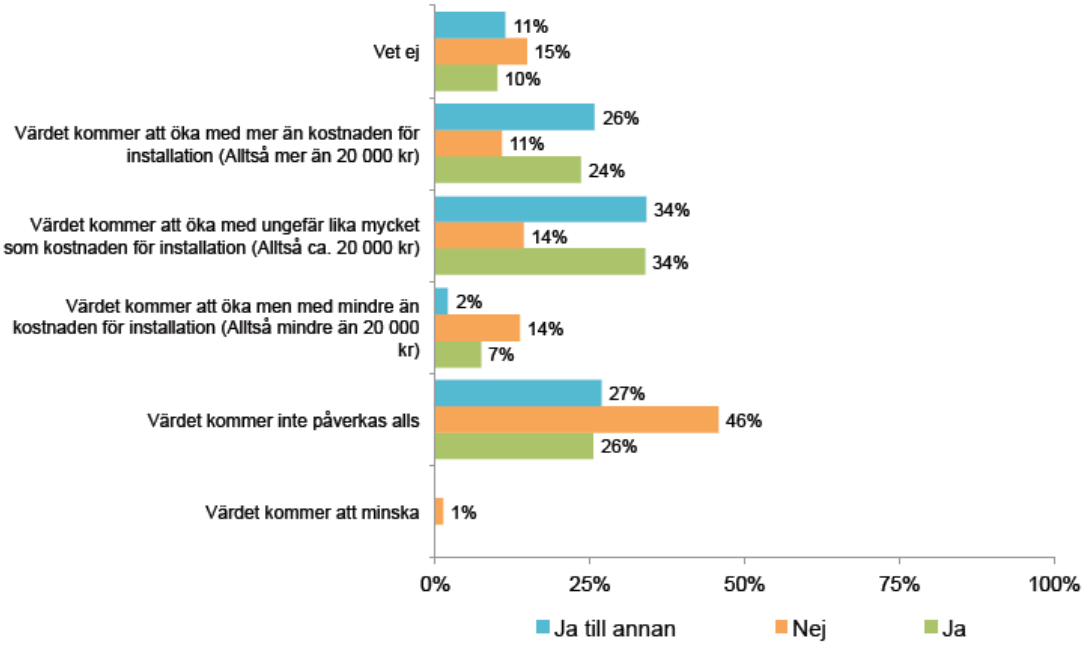

Information från IP Only

Deltagarna har även fått svara på frågor om sin informationsinhämtning. Här blir det tydligt att de som har valt att tacka ja till IP Onlys erbjudande har varit mycket mer aktiva i sin informationsinhämtning. De har i mycket högre utsträckning än övriga besökt möten och inhämtat kunskap från föreningar eller bekanta om frågan. De som tackat nej har i huvudsak bara tagit del av brevet från IP Only medan de som tackat ja till en annan leverantör är mycket mer benägna än andra att ange att de inte fått någon information alls. Informationen har också varit mycket viktigare vid beslutsfattandet för dem som tackat ja till IP Onlys erbjudande. Slutsatsen av detta är sannolikt att andra faktorer än informationen i sig har avgjort för dem som valt att tacka nej till IP Onlys erbjudande.

Hur har du fått information om fibererbjudandet från IP only?

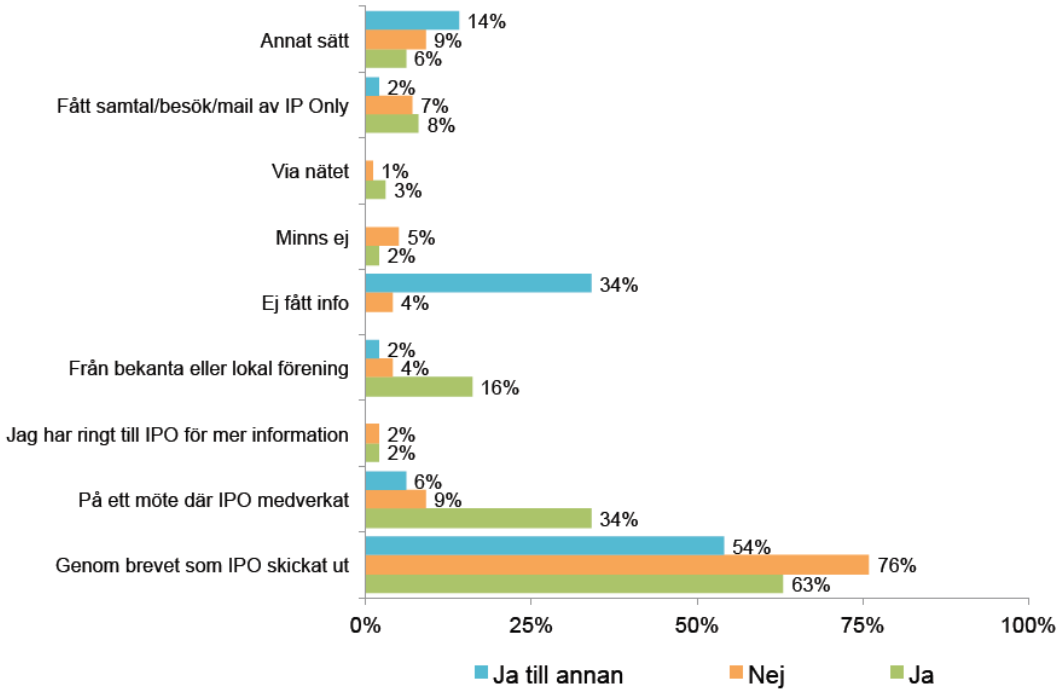

Hur viktig var den informationen för ditt beslut om att ansluta dig/inte ansluta dig?

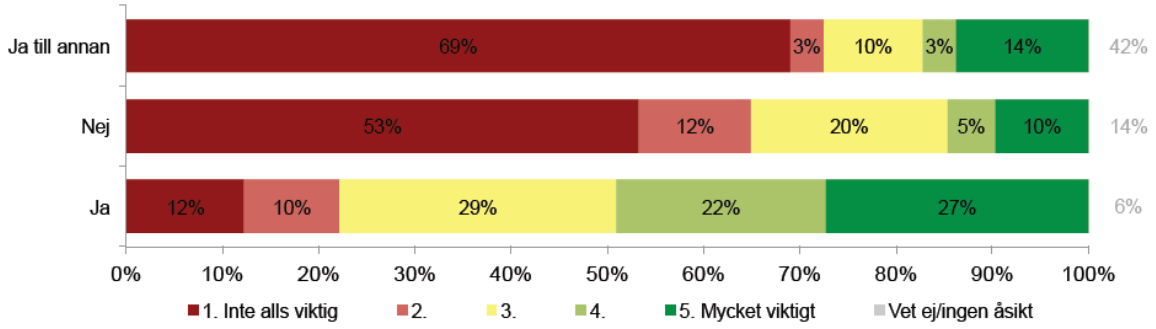

Alternativ till fiber

Tre av tio bland dem som tackat ja till IP Onlys erbjudande uppger att kopparnätet har eller kommer att stängas ner i deras område, det är dubbelt så stor andel som inom gruppen som tackat nej till fiberbredband, men samtidigt är skillnaden inte lika stor sett till vilka som faktiskt svarat nej på frågan om kopparnätet försvunnit. Den stora skillnaden är istället att många fler av dem som tackat nej till bredband helt enkelt inte

vet om kopparnätet kommer att bli kvar i deras område. Det bekräftar bilden från frågorna kring informationsinhämtning av att de som tackat ja till IP Onlys erbjudande generellt sett är mer välinformerade om frågorna än övriga.

Har det fasta telefonnätet släckts ner i ditt område?

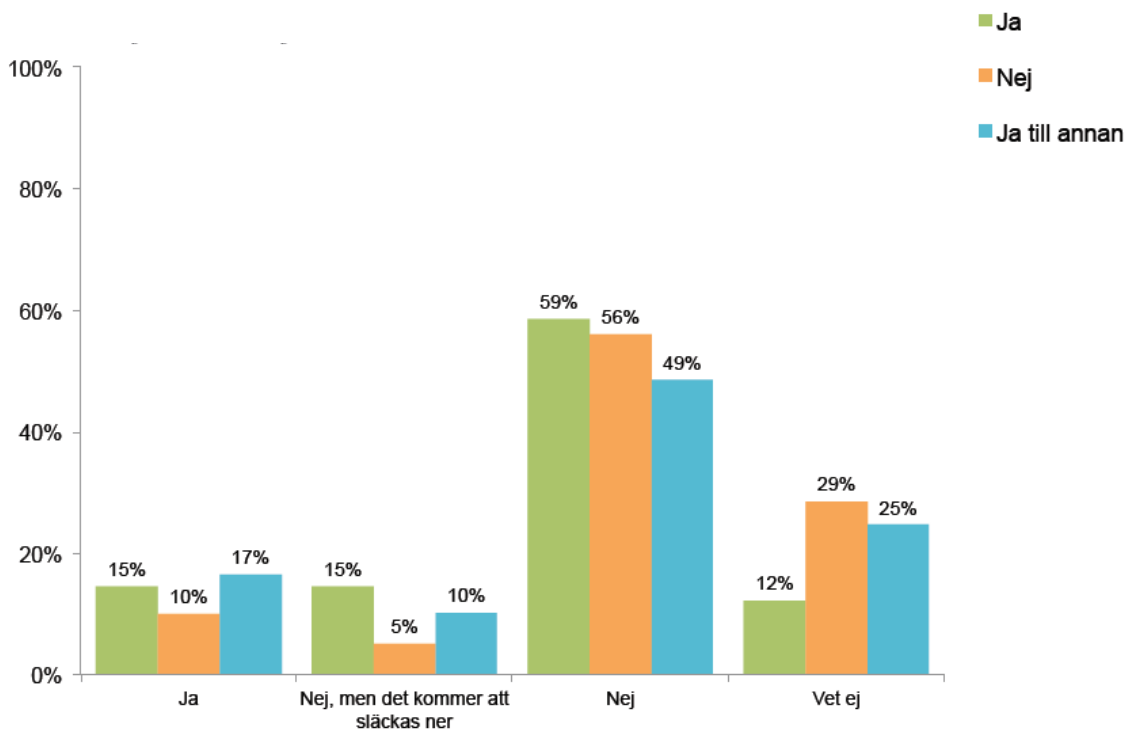

Har du bredband via något av följande ADSL/telefonnätet/kopparnätet i ditt hushåll idag?

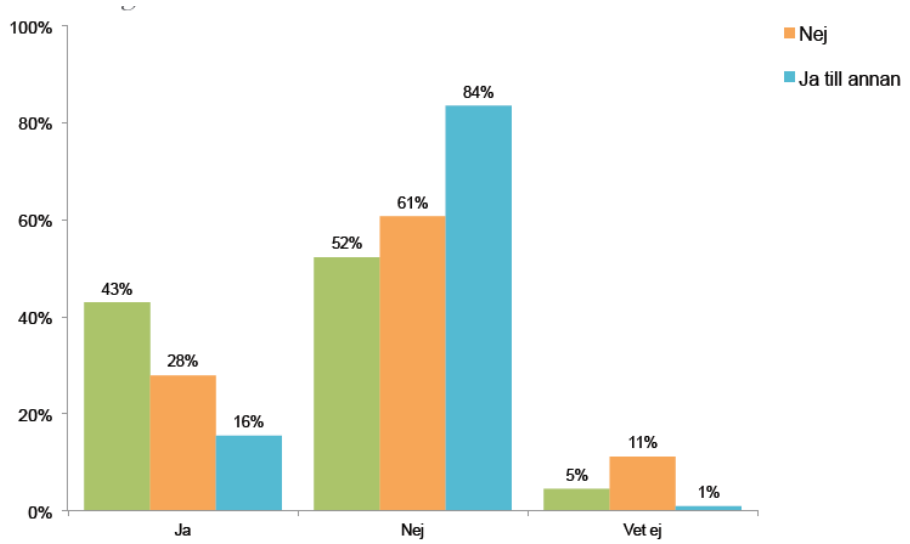

Tvärtemot vad man skulle kunnat vänta sig är det vanligare med fiber via telefonnätet (XDSL-bredband) idag bland de som valt att tacka ja till IP Onlys erbjudande än bland de som tackat nej.

Sysselsättning och behov

Skillnaderna mellan huvudsaklig sysselsättning vid en uppdelning efter vilket beslut deltagarna fattat om bredband via fiber är tydliga, samtidigt inte fullt så stora som man kanske skulle kunna väntat sig. Framförallt är skillnaden att andelen yrkesarbetande är 62 procent bland de som tackat ja till IP Onlys erbjudande medan den är 47 procent bland dem som tackat nej till fiberbredband, förhållandet är det omvända när det gäller andelen som är pensionärer. När det gäller hur ofta medverkande arbetar eller studerar hemifrån är skillnaderna försvinnande små. Det är nästan lika vanligt oavsett ställningstagande till fiberbredband. Detta bekräftar också det som framkom på den första frågan, nämligen att det är andra behov som avgör, inte vad som krävs för att sköta arbete eller studier.

Vad är din huvudsakliga sysselsättning

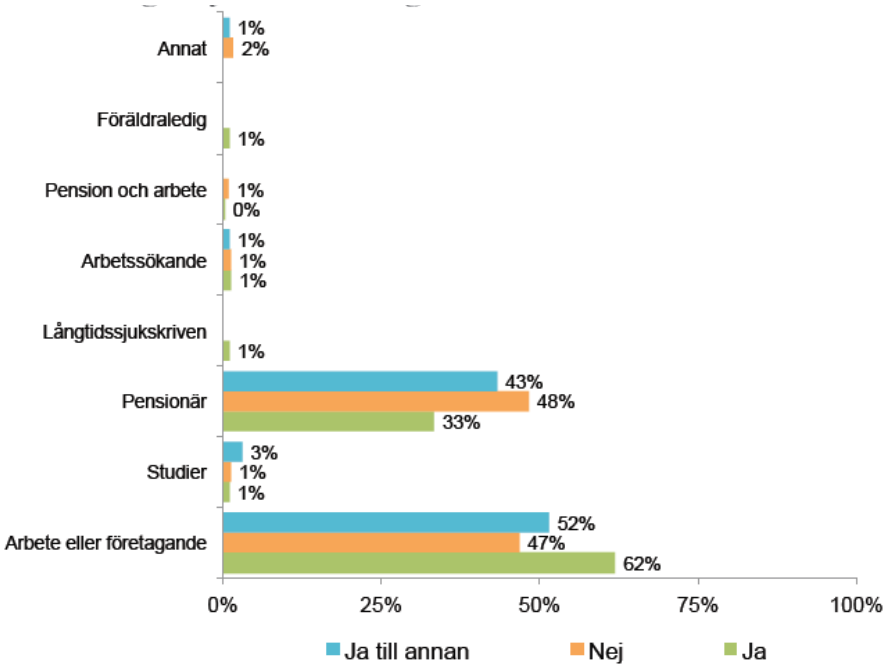

Hur ofta händer det att du utför någon form av arbete hemifrån en vanlig månad?

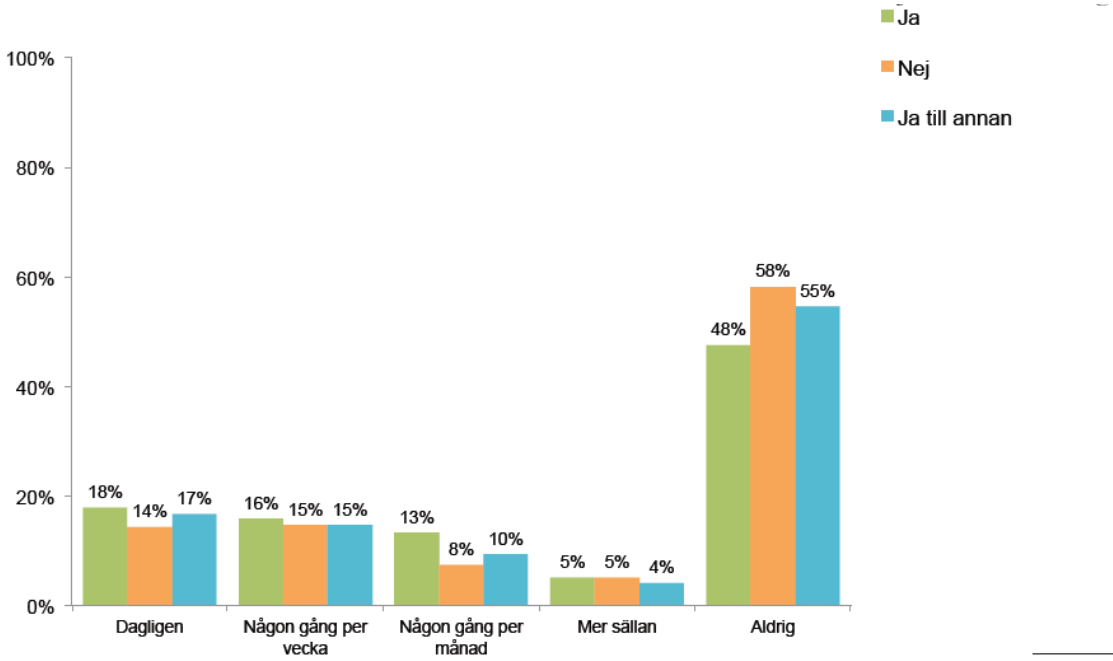

Vem informerar?

Fyra av tio tillfrågade som tackat ja till IP Onlys erbjudande har angett att det funnits någon organisation lokalt som verkat för att uppmuntra till att tacka ja till fiberinstallation. Motsvarande andel bland dem som tackat nej till fiberbredband är klart lägre, 24 procent. Dock är det så att de som tackat nej i högre grad svarat att de inte vet. En del av skillnaden kan alltså bero på okunskap snarare än huruvida det faktiskt finns någon lokal organisation som engagerar sig i frågan. De som svarat att någon lokal organisation varit aktiv i frågan har även fått en följdfråga om vilken typ av organisation det varit. Här framkommer att det framförallt är byalag och fiberföreningar. De som valt en annan leverantör har också i hög utsträckning svarat att kommunen varit aktiv.

Har något byalag, annan förening eller kommunen arbetat för att uppmuntra boende i ditt område att ansluta sig?

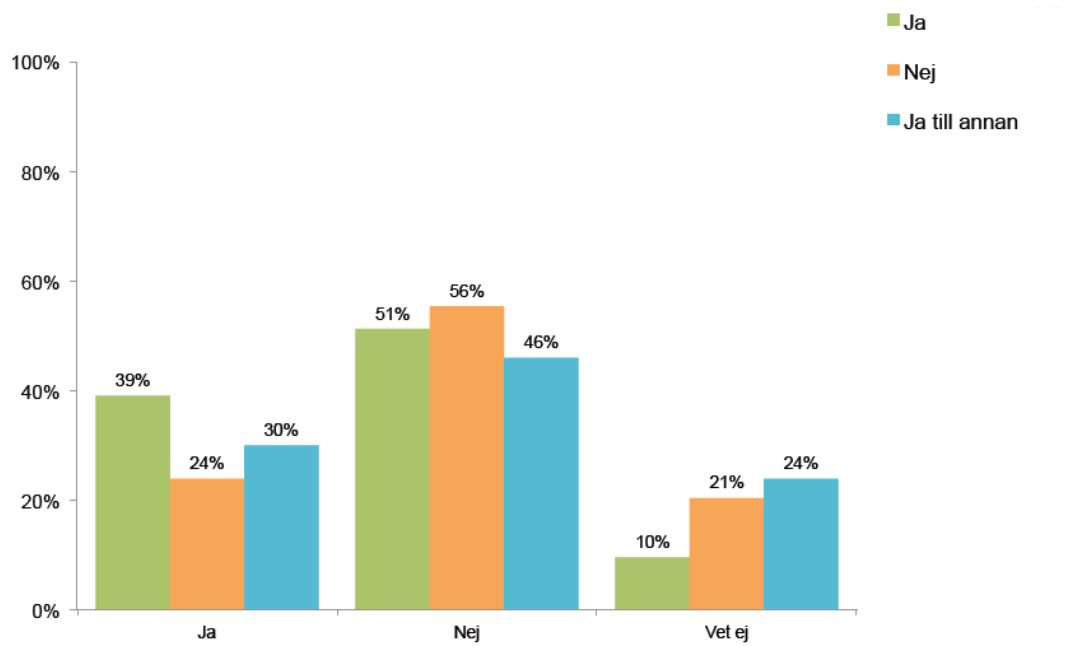

Vad för typ av organisation?

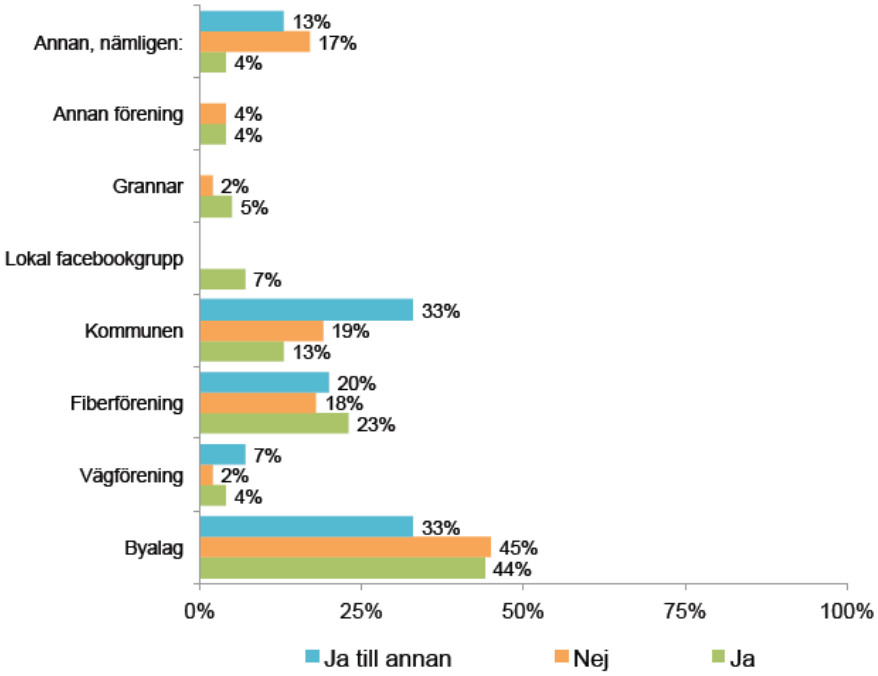

Vad erbjuds idag?

Nästan hälften av dem som tackat nej till fiberbredband uppger att de har en mycket bra uppkoppling på det mobila nätet, att jämföra med 29 procent i gruppen som tackat ja till IP Onlys erbjudande. Ett väl fungerande mobilnät är sannolikt en delförklaring till att fiberbredband känns som ett mindre akut behov för dem som tackat nej till installation. De som valt IP Only har i högre grad än övriga parabol idag.

En fråga ställdes även om hur ofta deltagarna använder olika digitala tjänster i mobiltelefon eller dator. Den tydligaste skillnaden här är att andelen som knappt använder digitala tjänster alls är väsentligt högre i gruppen som tackat nej till fiberbredband. Hela 21 procent i denna grupp är väldigt oregelbundna användare att jämföra med 6 procent bland dem som tackat till IP Onlys erbjudande. Gällande trygghetslarm och larm finns inga tydliga skillnader mellan grupperna alls.

Hur bra uppkoppling skulle du säga att du har på din mobiltelefon från din bostad med din leverantör av mobiltelefoni?

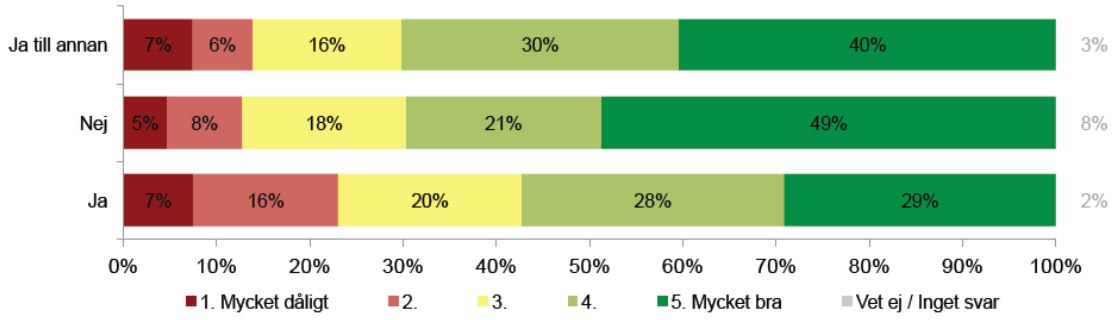

Hur får du din TV-leverans idag?

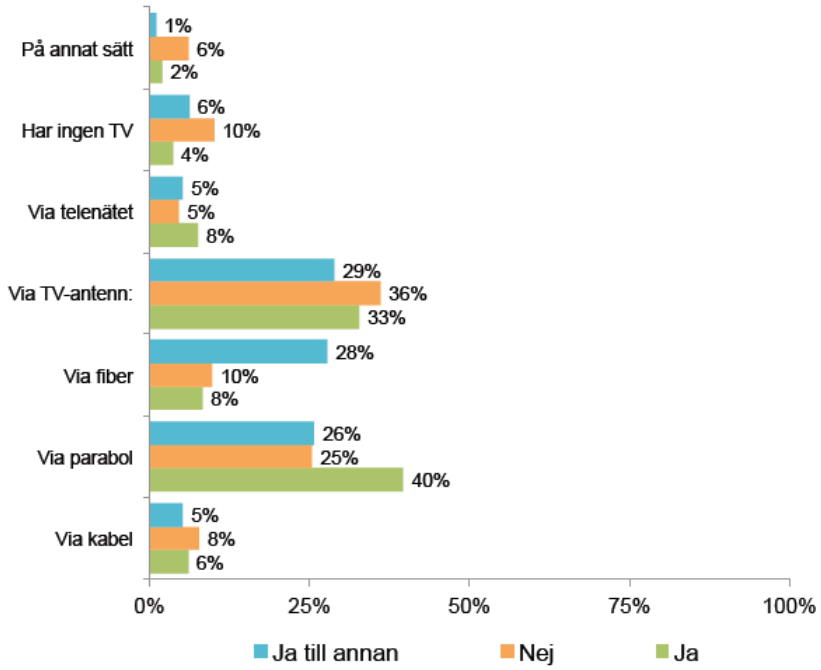

Hur ofta använder du digitala tjänster alt. Är på internet/nätet på din dator eller mobil?

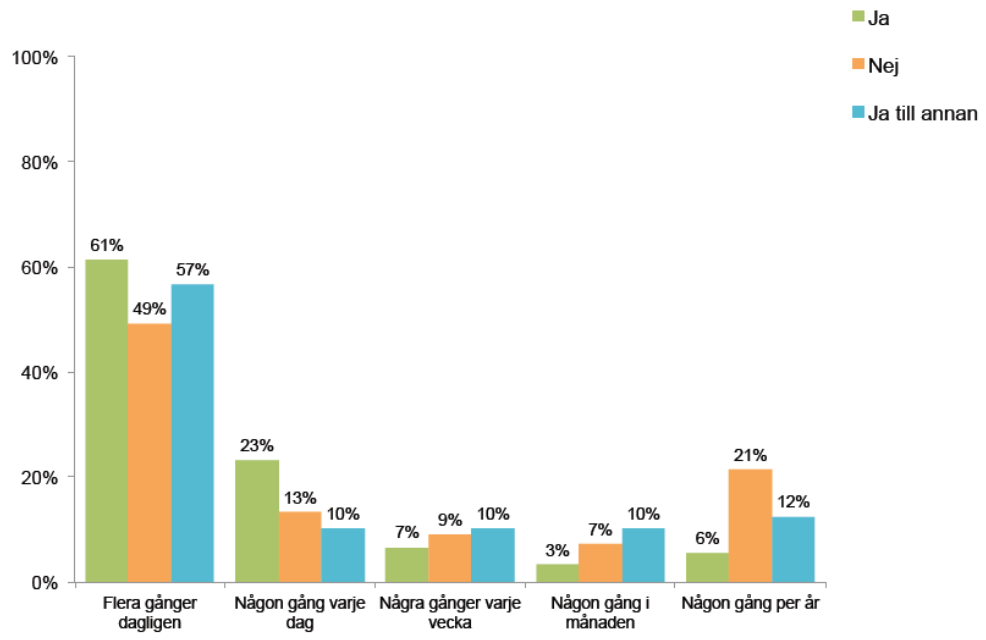

Har du någon typ av funktion i ditt hem som är kopplad till internet, till exempel trygghetslarm, villalarm eller verktyg för att reglera temperatur eller belysning i hemmet?

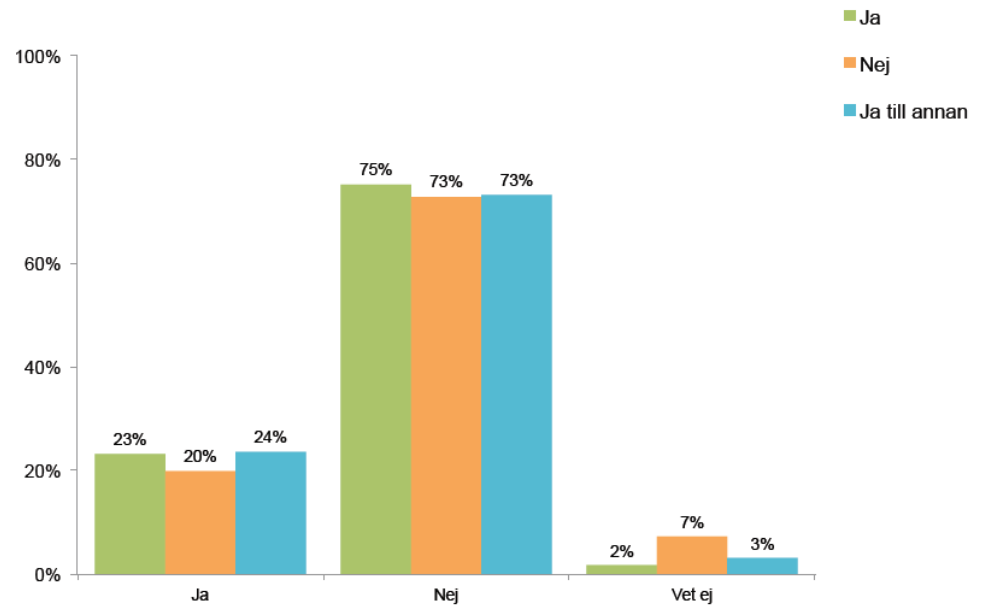

Synen på framtida behov

Det finns även skillnader i hur deltagarna ser på sina framtida behov av digitala verktyg och tjänster. 43 procent av fastighetsägarna som tackat ja till IP Onlys erbjudande tror att de kommer att ha ett stort eller mycket behov av digitala tjänster är motsvarande andel bland dem som tackat nej till bredband via fiber 30 procent.

Hur tror du att ditt behov av den typ av digitala verktyg som tagit upp på de föregående frågor kommer att vara om fem år.

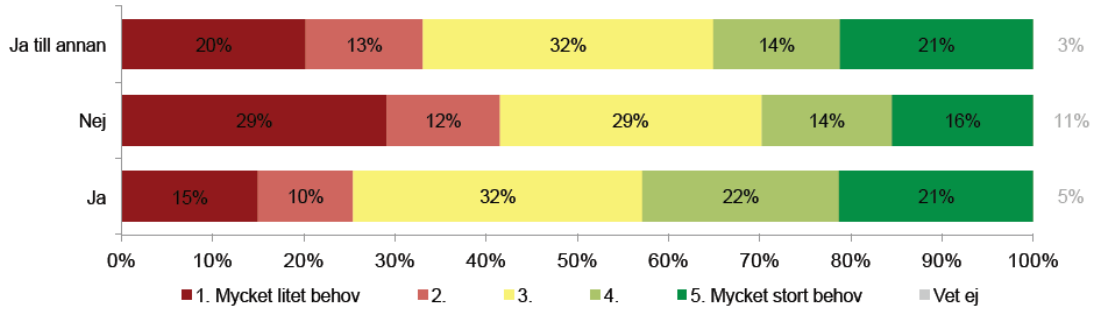

Skillnad var man bor

När det gäller dem som tackat ja till bredband via fiber från en annan leverantör finns tydliga geografiska skillnader. Det framgår inte minst av kartan nedan som visar hur stor andel som tackat ja av de intervjuade, uppdelat i olika geografiska områden. Som framgår av kartan är det just i närheten till Halmstads tätort, där Halmstad stadsnäts erbjudande finns, som andelen som tackat ja är lägst.

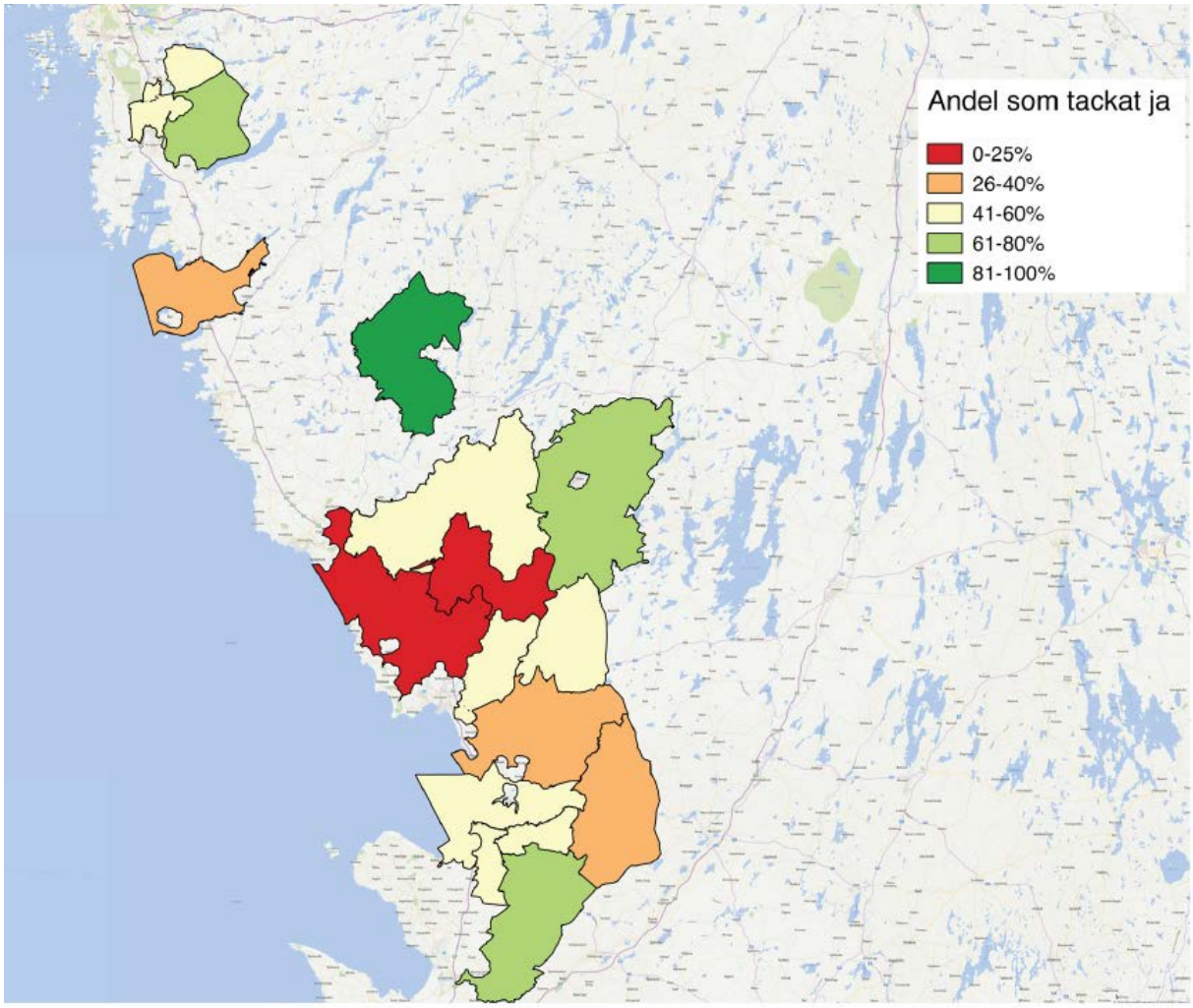

Värdeutveckling och läge

Då synen på den förväntade värdeutvecklingen vid installation av fiberbredband skiljer sig åt tydligt mellan dem som tackat ja och dem som tackat nej så kan det vara av intresse att titta närmare på vad som kan påverka deltagarnas uppfattning om hur deras bostads värde skulle påverkas av fiberbredband. En faktor som skulle kunna påverka är det geografiska läget på bostaden. För att testa detta har en karta tagits fram där alla som tror att deras bostads värde kommer att öka mindre än kostnaden för installationen (20 000 kr) markerats med en röd prick och alla som tror att de kommer få igen investeringen eller gå plus på den sett till bostadens värde har markerats med en grön prick. Därefter har olika områden färgsatts efter andelen som tror på ökat bostadsvärde. En möjlig teori skulle vara att de som bor i områden där bostadskostnaderna generellt sett är låga skulle vara mindre benägna att tro att en investering lönar sig. Denna teori är inte helt lätt att vare sig avskriva eller bekräfta utifrån utfallet. Andelen som tror på ökat värde är som lägst runt Halmstad och Laholm och som högst runt Kungsbacka och Hyltebruk.

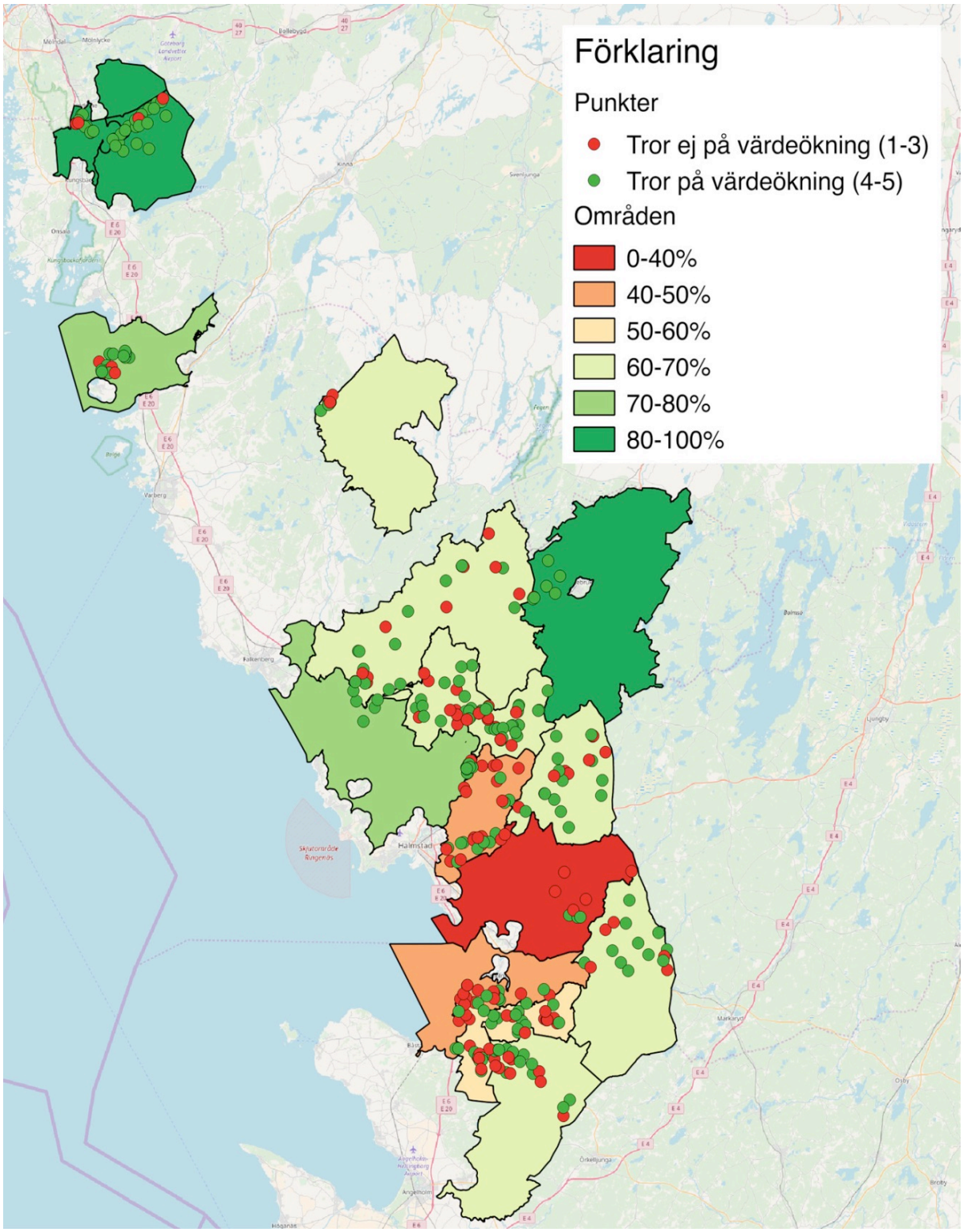

Färgerna i respektive område anger andelen som tror respektive inte tror på värdeökning till följd av fiberinstallation. Område hänför sig till var respondenterna äger en fastighet.

Sammanfattning del 2

De två viktigaste skälen att tacka ja är alltså att fastighetsägaren tror att fiber är framtidens teknik och att det är snabbt och pålitligt. På tredje plats kommer skälet att annan teknik försvinner – främst att kopparnätet kommer att tas bort. Därmed försvinner möjligheten att ha en fast uppkoppling via telefonnätet (xDSL-tekniken). Det är framför allt på landsbygden och i mindre tätorter som detta är ett faktum.

Det vanligaste skälet att tacka nej, och dessutom det viktigaste skälet, är att fastighetsägarna inte upplever sig behöva bredband via fiber, inte enbart för att de inte behöver det i arbetet eller för studierna utan för att de sammantaget inte ser något behov.
Det skäl som näst flest anger som enskilt viktigast är att kostnaden är för hög. Tredje plats bland nej-svaren är att den aktuella fastigheten inte används som ett permanent boende. Det upplevs helt enkelt inte som lika viktigt att installera bredband via fiber i ett fritidshus.
En viktig faktor i många beslut är vilken ekonomisk effekt man förväntar sig av beslutet. En fråga ställdes därför i undersökningen om hur deltagarna väntar sig att en eventuell installation av fiberbredband skulle påverka deras bostads värde. Här framkommer en av de tydligaste skillnaderna mellan de som tackat ja och de som tackat nej. Medan cirka 60 procent av de som valt att inte skaffa bredband via fiber bedömer att installationen vore en ekonomisk förlust så bedömer mer än 66 procent av de som tackat ja att anslutningskostnaden kommer att gå på ett ut eller att värdeökningen kommer att vara större än kostnaden.
Fyra av tio tillfrågade som tackat ja har angett att det funnits någon organisation lokalt som verkat för att uppmuntra till att tacka ja till fiberinstallation. Motsvarande andel bland dem som tackat nej till fiberbredband är klart lägre, 24 procent. Dock är det så att de som tackat nej i högre grad svarat att de inte vet. En del av skillnaden kan alltså bero på okunskap snarare än huruvida det faktiskt finns någon lokal organisation som engagerar sig i frågan. De som svarat att någon lokal organisation varit aktiv i frågan har även fått en följdfråga om vilken typ av organisation det varit. Här framkommer att det framförallt är byalag och fiberföreningar.
Nästan hälften av de som tackat nej till fiberbredband uppger att de har en mycket bra uppkoppling på det mobila nätet, att jämföra med 29 procent i gruppen som tackat ja.
En fråga ställdes även om hur ofta deltagarna använder olika digitala tjänster i mobiltelefon eller dator. Den tydligaste skillnaden här är att andelen som knappt använder digitala tjänster alls är väsentligt högre i gruppen som tackat nej till fiberbredband.
Det finns även skillnader i hur deltagarna ser på sina framtida behov av digitala verktyg och tjänster. 43 procent av fastighetsägarna som tackat ja tror att de kommer att ha ett stort eller mycket behov av digitala tjänster är motsvarande andel bland dem som tackat nej till bredband via fiber 30 procent.

Det finns flera möjliga slutsatser att dra av resultatet. De tydligaste slutsatserna som Enkätfabriken bedömer det sammanfattas här:

- Respondenterna har i relativt hög utsträckning gjort rationella ekonomiska val. De som bedömer att det vore till ekonomisk nytta att installera bredband via fiber har i högre utsträckning tackat ja och de som gör den omvända bedömningen har i högre utsträckning avböjt. Många har helt enkelt agerat utifrån vad de bedömt som ekonomiskt klokt. Om bedömningen av hur byggnadens värde påverkas ska kunna förändras vore det sannolikt en effektiv åtgärd, exempelvis genom att informera om hur bostadsvärdet påverkats i andra områden där fiberbredband installerats.

- Information har stor betydelse för att tacka ja, men det krävs ett intresse för att söka information. De som valt att tacka ja ser i relativt hög utsträckning den information de fått som viktig för deras beslut. Men samtidigt har de också inhämtat mycket mer information än de som tackade nej. De har gått på möten och läst själva i tydligt högre grad än de som tackat nej. Sannolikt är det så att personer som på förhand känt ett intresse för fiberbredband också på ett mer aktivt sätt sökt information och därför också blivit mer benägna att sedan tacka ja till erbjudandet.

- Hur påverka de påverkbara? Det går att konstatera att de som tackat nej inte gjort det för att de saknar behovet av digitala tjänster och inte heller för att de saknar de ekonomiska förutsättningarna, åtminstone inte jämfört med övriga deltagare. De är å andra sidan oftare yrkesverksamma och har i högre utsträckning barn vilket kan ses som att de har haft mindre tid att sätta sig in i villkor och förutsättningar. Och just bristen på information och kunskap är ett vanligare skäl till att tacka nej inom denna målgrupp. För att påverka denna målgrupp är det sannolikt en viktig satsning att gå ut med information som är lättillgänglig och skickas riktat till personer som är relativt sett unga. I denna information bör även särskilt lyftas vinster med fiberbredband i jämförelse med mobilt bredband då denna målgrupp är klart mer tillfreds med mobilt bredband än övriga idag.

Del 3 – Enkät bland mäklarfirmor
Av telefonintervjuerna i del 2 framgår att ekonomiska aspekter spelar roll för beslutet att tacka ja eller nej till fiberanslutning. De som väljer att tacka nej tror inte att fastighetsvärdet påverkas eller att värdeökningen är mindre än investeringskostnaden. De som väljer att tacka ja tror å andra sidan att fastighetsvärdet påverkas positivt och kanske mer än investeringskostnaden.

För att undersöka hur det ser ut just nu ”i verkligheten” genomfördes en enkel enkätundersökning bland fastighetsmäklare i Halland. Enkäten med åtföljande missiv finns i bilaga 2. Enkäter till 26 mäklarfirmor skickades ut via epost och sju svar inkom.

Frågorna
Syftet med enkäten var att ytterligare undersöka den ekonomiska sidan av ett beslut om att ansluta sin fastighet till fibernätet. Är det betydelsefullt för bostadsköparna om fiber finns eller inte?

Svaren
Mäklarenkäten visar att numera frågar i stort sett alla köpare redan på ett tidigt stadium om fiber finns och hur det tekniskt fungerar. Samtliga svarande mäklare anger i objektbeskrivningen om det finns fiber men marknadsför i övrigt inte fiber på något speciellt sätt, mer än att den nämns på visningar. Om fiber inte finns anslutet till fastigheten frågar köparna om det är möjligt att få den ansluten. Mäklarna försöker ange den troliga efteranslutningskostnaden och hjälper i vissa fall även till med kontakter till entreprenörer.
Idag är det i praktiken ingen skillnad i ålder på intresset för fiber, det vill säga köpare i alla åldrar efterfrågar fiberanslutning. Yngre frågar redan tidigt i köpprocessen. För vissa äldre köpare spelar det dock ingen eller mindre roll om det finns fiber. En mäklare anger att det troligen beror på vilket yrke de haft. För personer med yrken som inte innehållit datorarbete betyder fiberanslutning mindre eller ingenting.
Det är idag ingen skillnad på intresset för fiber i och utanför tätort. Köparna frågar faktiskt i mindre utsträckning om fiber finns i tätort och det beror på att där förväntar sig alla att det ska finnas. Efterfrågan på fiber i fritidshus ökar, även om det för vissa kan vara ett argument att det inte finns.

Att köpa en fastighet eller ej beror inte ensamt på om det finns fiber. Det är i alla fall väldigt ovanligt. Det är inte fiber som ensam faktor som avgör för den absoluta majoriteten. Fler och fler efterfrågar snabbt och säkert bredband, vilket innebär att olika former trådlösa tekniker inte värderas lika högt.

De flesta anser fiber vara en investering för framtiden. Om fiber inte finns värderar köparen kostnaden för efteranslutningen och ibland förekommer det att köparen försöker få ner priset med den summa som efteranslutningen kostar. En del köpare anser att de straffas med hög efteranslutningskostnad för att tidigare ägaren tackat nej.

Samtliga svarande mäklare anger att det är svårt att i kronor värdera vad en fiberanslutning är värd – hur mycket en fiberanslutning höjer värdet på byggnaden/ fastigheten. Det är inte fibern som enskild faktor, som konstaterats ovan, som avgör om ett köp blir av eller inte. För en del köpare är omaket att själv behöva ordna med efteranslutning en försvårande omständighet medan andra tar med fibergrävning som en del i alla andra renoverings- och förbättringsåtgärder. Det är alltså svårt att värdera i kronor hur mycket mer en fastighet blir värd om det finns fiber men det är numera en klar nackdel om det inte finns. Många köpare vill bara kunna flytta in. Till detta ska läggas osäkerhetsfaktorn – vad kostar det i praktiken att få en fungerande fiberanslutning?

Sammanfattning av mäklarenkäten

Antalet enkätsvar är relativt få men svaren är samstämmiga. Fiber efterfrågas av alla överallt även om intresset hos den allra äldsta kundkategorin är mindre. Det faktum att det förutsätts att det finns fiber i alla tätortsfastigheter är intressant med tanke på att de faktiskt är många byggnader som är överhoppade. De flesta byggnader i tätort har dock närhet till fiber men kostnaden för en anslutning kan bli avsevärd om det inte går att koppla in sig direkt vid tomtgränsen.

Ingen av de svarande mäklarna vill direkt ange hur mycket en anslutning är värd i kronor men några anger att efteranslutningskostnaden kan vara ett mått. Eftersom ett husköp beror av många olika faktorer, som dessutom i sig värderas olika av olika köpare, är fiber i sig nödvändigtvis inte värdehöjande. Däremot pekar svaren på att avsaknaden av fiber är klart negativt eftersom efteranslutningskostnaden kan vara ganska hög. Till detta ska läggas den arbetsinsats som krävs för att få en fungerande anslutning.

Slutsatser och rekommendationer

Det finns många orsaker till att tacka ja eller nej till ett erbjudande om fiberanslutning. I SCB-materialet (del 1) går det att identifiera skillnader mellan ja- och nejsvar ur olika aspekter. Resultatet av kartläggningen bekräftar det som branschen haft på känn och är därför inte förvånande. Snarare visar materialet att valet att tacka ja eller nej till ett erbjudande om fiberanslutning inte beror i särskilt hög grad av om man bor på landsbygden eller i tätort. Att en högre andel fastighetsägare utanför tätort tackat ja beror sannolikt på att det är fler i tätort som redan har en fiberanslutning/annan fast uppkoppling eller fungerande mobil bredbandslösning.

Inkomst eller utbildning har mindre betydelse för fastighetsägarens val. Ålder har en viss betydelse och det syns att nejsvaren i högre utsträckning finns bland äldre åldersgrupper men att nejsvarare finns i alla åldrar. Likaså finns nejsvar i alla inkomstskikt men andelen kvinnliga nejsvar är högre i de lägre inkomstskikten jämfört med de högre inkomstskikten bland kvinnor. Hushållstyp förefaller också ha mindre betydelse, det vill säga om man är sammanboende (gift eller sambo) eller ensamstående.

Det genomgående mönstret är alltså att ålder och inkomst spelar roll men att det inte har en helt avgörande betydelse. Det finns jasvar i den allra äldsta åldersgruppen och det finns nejsvar bland de som har hög inkomst. Den största skillnaden finns i variabeln utbildning. Här har cirka 20 procentenheter fler tackat ja utanför tätort än i tätort bland de med förgymnasial och gymnasial utbildning. Vid valsituationen är det antagligen fler faktorer som spelar roll och som antagligen samspelar men det går inte att utläsa ur denna undersökning.

Andelen fritidshusägare som tackar ja är 19 procentenheter lägre än hos ägare till permanentbebodda hus. Det är inte förvånande. Av svaren i del 2 framgår att vissa ägare tycker det är en fördel att det saknas fiber i stugan. I andra fall har fastighetsägaren fått två erbjudanden inom en kort tidsrymd och då kanske valt att ansluta permanentboendet i första hand.

Intervjuundersökningen (del 2) ger möjlighet till fler och mer entydiga slutsatser. Det finns flera olika faktorer i undersökningen som förefaller ha en tydlig effekt på individernas beslut om huruvida de ska tacka ja eller nej till IP Onlys erbjudande. Exempelvis tror 43 procent av de som tackar ja att de kommer att ha ett stort eller mycket stort behov av digitala tjänster. Motsvarande siffra bland de som tackar nej är 30 procent.

Några av skälen att tacka nej kan vara svåra att ändra genom tydligare information, det vill säga mycket resurser behöver läggas för att få dessa personer att ändra ståndpunkt. Ett exempel är de – relativt få – personer som identifierats som unga, ofta med barn och som är frekventa användare av internet. De tackar ändå nej. Svaret är att de inte tar till sig den information som faktiskt erbjuds. Det är mycket annat som upptar deras tid eftersom de är mitt i livet. De går inte på möten, läser inte utskickad skriftlig information. Hur nå denna grupp?

Andra skäl kan bero på rena missförstånd eller kunskapsbrister som är lätt avhjälpta. Hit kan räknas de som anger att det kommer bättre lösningar i framtiden, att grannarna avrådde eller att säljaren inte var trovärdig. Även den stora grupp som inte anser sig behöva en fiberanslutning kan räknas till denna grupp.

De som svarat i telefonintervjuerna har i många fall fått erbjudande för 1 -1,5 år sedan. Det är tänkbart att de skäl som anges i intervjuerna delvis skiljer sig från det som gällde vid beslutstillfället. Tiden som passerat mellan de två tidpunkterna kan ha inneburit att skälen kan ha fått olika tyngdpunkt.

De ekonomiska konsekvenserna av beslutet att tacka ja eller nej har betydelse. Det är inte fastighetsägarens eller hushållets disponibla inkomst som spelar störst roll utan det är bedömningen av om investeringen i en fiberanslutning betalar sig eller inte.

Mäklarenkäten visar att det inte går att fastslå hur mycket en fiberanslutning påverkar priset. Det går att anta att fiber som ensam faktor inte höjer försäljningspriset nämnvärt men att avsaknaden av fiber gör det mera svårsålt. Det beror i sin tur på att efteranslutning oftast blir dyrare än att tacka ja första gången och att den kostnaden kan vara okänd vid köptillfället. Dessutom tillkommer arbetet för att få en fungerande anslutning samt den väntetid som oftast är förknippad med efteranslutningar.

Flera fastighetsägare skulle kunna välja att tacka ja om informationen utformades annorlunda. Idag är kunderbjudandet i de flesta fall att lösa ett infrastrukturbehov, inte att uppfylla ett existerande eller framtida behov av tjänster. Om informationen är möjlig att målgruppsanpassa är det den bästa lösningen. Äldre behöver upplysas om framtidens välfärdstjänster, föräldrar med barn och medelålders behöver informeras om skillnaden mellan mobilt och fast bredband och boende utanför tätort behöver upplysas om att telefonledningarna kommer att försvinna. Olika målgrupper nås via olika informationskanaler. Om det inte är möjligt att masskommunicera med olika målgrupper måste informationen innehålla ett brett spektrum av skäl vilket kan göra att den blir omfattande.

Bredbandspolitiken i Sverige har som grundprincip att det är marknaden som ska svara för utbyggnaden. Det fungerar i stort väl men kan i några situationer vara hämmande och förvirrande för den enskilde fastighetsägaren. Konkurrensen som kan uppstå om att bygga ut i ett område kan göra att ingen av aktörerna får tillräcklig anslutningsgrad. Det finns också en risk att områden lämnas åt sitt öde eftersom de är för dyra att bygga ut till. Detta leder till följdfrågor om hur det offentliga ska säkerställa en hög anslutningsgrad med god kvalitet utan att ha befogenhet att ingripa.

Respondenterna har med stor sannolikhet svarat utifrån de förhållanden som råder idag. Det är generellt svårt att förutse framtiden och dessutom mycket svårt att uttrycka ett behov av något som inte finns idag (egna framtida behov) eller att efterfråga ännu ej köpbara tjänster. Många av framtidens välfärdstjänster kommer att erbjudas via bredband och en stor målgrupp kommer att vara äldre som i högre grad tackar nej. Fastighetsägare väljer ofta att tacka ja till ett erbjudande som innebär lägre initial investeringskostnad än vad konkurrenterna erbjuder men där en månatlig kostnad gör totalkalkylen dyrare på lång sikt. Investeringskostnaden är en del av totalkalkylen där den löpande månadskostnaden också behöver beaktas, det vill säga om någon form av driftkostnad för att sköta och underhålla nätet tas ut av de som är anslutna.

Det viktigaste skälet att tacka nej är att fastighetsägaren inte anser sig behöva en fiberanslutning. Svaren har naturligtvis avgivits utifrån den situation som råder idag och det är inte förvånande att de då troligen inte värderar framtidens möjligheter. Detta är alltså en grupp som behöver mer information om vad som väntar runt hörnet – i flera fall det som är en verklighet redan idag. För den som inte behöver en sak eller en tjänst är 1 000 kr dyrt – för att inte tala om 19 900 kr.

43 procent av deltagarna som tackat ja tror att de kommer att ha ett stort eller mycket behov av digitala tjänster i framtiden. Motsvarande andel bland dem som tackat nej till bredband via fiber är 30 procent. Det kan troligen förklaras med att även i den här gruppen som tackar nej är det svårt att se in i framtiden

Med stöd i resultatet av de tre ovan redovisade undersökningarna, samt den kunskap som finns i branschen, kan följande förslag till åtgärder föreslås. De bör sammantaget leda till högre anslutningsgrad.

- Erbjud att lösa ett behov istället för att sälja fiberanslutning
- Anpassa informationen till olika målgruppers behov
- Använd olika kanaler för att informera och upprepa informationen
- Beskriv framtidens välfärdstjänster i den mån det är möjligt
- Beskriv även framtidens kommersiella tjänster

I Halland är det relativt få områden där fastighetsägarna inte fått erbjudande om fiberanslutning. Slutsatserna från rapporten kommer troligtvis till störst nytta i de efteranslutningskampanjer som måste äga rum.

Bilaga 1

Resultat från logistisk regression över sannolikheten att tacka nej till erbjudande om fiber

Materialet består i SCBs uppgifter om fastighetsägare i Halland som fått erbjudande om fiberanslutning. I tabellen nedan har beräkningar gjorts över sannolikheten att en person med vissa egenskaper väljer att tacka nej istället för ja till erbjudande om fiber. Resultaten i tabellen ska tolkas på följande vis: ett odds högre än 1 innebär att en individ med denna egenskap har en högre (större än 1) sannolikhet att ha tackat nej i jämförelse med referensgruppen (ref). Ett odds lägre än 1 innebär således att sannolikheten att tacka nej är mindre än för referensgruppen. I de fall där skillnaderna är statistiskt signifikanta har det skrivits ut i tabellen.

Egenskap	Odds ratio	Signifikans
Kön (ref kvinna)		
man	1	
Ålder (ref 0-34 år)		
35-44 år	1	
45-54 år	1	
55-64 år	1	0,0
65-74 år	1	0,0
75+	2	0,0
Hushållstyp (ref ensamstående utan barn)		
sammanboende med barn	0	0,0
sammanboende utan barn	0	0,0
övriga	1	

ensamstående med barn	1	
Utbildning (ref eftergymnasial)		
förgymnasial	1	
gymnasial	1	
uppgift saknas	0	
Hushållsinkomst (ref 0-299 tkr)		
300-499 tkr	0	0,0
500-699 tkr	0	0,0
700-899 tkr	0	0,0
900 tkr +	0	0,0
uppgift saknas	0	
Byggnadstyp (ref småhus)		
uppgift saknas	3	0,0
övriga	1	0,0
Fritidshus (ref fritidshus)		
Ej fritidshus	0	0,0
Tätort (ref tätort)		
utanför tätort	0	0,0

Not. Endast signifikansnivåer där ** p < 0.05 är utskrivna i tabellen.

Bilaga 2

Enkät till mäklare i Halland

Påverkar fiberanslutning fastighetspriserna?

Det finns behov av att bättre förstå skälen till varför fastighetsägare väljer att tacka ja eller nej till ett erbjudande om fiberanslutning. Region Halland och regeringens Bredbandsforum har därför tillsammans genomfört en studie för att öka kunskapen om motiven för att välja att tacka ja eller nej till ett erbjudande om fiber. Målgruppen för undersökningen har varit fastighetsägare. Resultatet ska i förlängningen bidra till att hitta lösningar som ger en hög anslutningsgrad när utbyggnad sker.

Cirka 5 200 fastighetsägare i Halland har ingått i undersökningen. Av svaren märks tydligt att fastighetsägarnas värdering om fiberanslutning påverkar husets värde har stor betydelse. Vi genomför därför en enkel undersökning bland mäklare i Halland angående deras erfarenheter. 26 mäklare/mäklarkontor har valts ut som geografiskt representerar hela Halland.

Vi är tacksamma om Ni vill svara på frågorna och returnera svaren senast 4 september.

Finns det några frågor gällande undersökningen vänligen kontakta undertecknad.

Resultatet kommer att redovisas i sammanställd form. Inga enskilda svar kommer alltså att redovisas. Resultatet skickas till de som besvarat enkäten tillsammans med en rapport från hela bortfallsutredningen.

Tack på förhand
Björn Johansson
bjorn.k.johansson@regionhalland.se, 0722 – 45 03 75.

1) Företagets namn:

2) Vilken del av Halland är företagets huvudsakliga arbetsområde?

3) Är fiberanslutning viktigt vid köp av fastigheter/lägenheter?

4) Frågar fastighetsköpare speciellt om huset/lägenheten är ansluten till

fibernät?

5) Är annan typ av snabbt bredband (olika former av mobil lösning) lika mycket ”värt” som fiber?

6) Avstår köpare från köp för att det saknas fiber/bredband?

7) Marknadsför Ni fiber/bredband på något speciellt sätt?

8) Går att värdera i kronor hur mycket en fiberanslutning är värd?

9) Kommentarer eller synpunkter